

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 1.3. “ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО...”

Специалност „ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ГЕОГРАФИЯ И ИСТОРИЯ“

Образователно-квалификационна степен: БАКАЛАВЪР

Професионална квалификация: УЧИТЕЛ ПО ГЕОГРАФИЯ И ИСТОРИЯ

Форма на обучение и продължителност: редовна, четири години /8 семестъра/

През 2020 г. е получена програмна акредитация на специалност „Педагогика на обучението по география и история”, от Професионално направление 1.3. “Педагогика на обучението по...”, образователно-квалификационна степен “Бакалавър” за срок от шест години (до 2026г.).

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СПЕЦИАЛНОСТТА

Основна цел на обучението за придобиването на ОКС “бакалавър” е завършващите да са подготвени на високо научно и методично равнище за преподаване на съответните предмети в българското училище, поради което съдържанието на учебния план е съобразено с Държавните образователни изисквания за учебно съдържание в отделните класове.

Допълнителни цели са формиране на личностни компетенции, осигуряващи на бъдещия специалист възможности за съвременна адаптация към условията и изискванията на професионалната среда, както и за собствено по-нататъшно професионално израстване: географска, историческа, методическа и дидактическа компетентност, висока езикова култура за устно и писмено изразяване, компютърна грамотност, умение за работа в мултикултурна и междукултурна среда, умение за работа в екип, проява на такт и етичност.

МЕТОДИ И СРЕДСТВА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Изграждане на **оптимална образователна среда**, стимулираща професионалното общуване на високо ниво и даваща възможност за творческа изява.

Изработване и актуализиране на **учебна документация**, отговаряща на съвременните тенденции в географската и историческа наука и педагогическата теория и практика.

Използване на **съвременни методи за обучение**, съобразени с най-добрите педагогически практики в страната и чужбина.

Съвременно **информационно осигуряване** на учебния процес и планирането и поддържането му в съответствие с целите и задачите на обучението.

Осигуряване на възможности за **международна и междууниверситетска мобилност**.

ОБХВАТ И РАВНИЩЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ

Структурата и съдържанието на учебния план осигурява на студентите широкопрофилна теоретична и практическа подготовка по основни географски, исторически и педагогически дисциплини. По време на обучението си студентите получават необходимите фундаментални знания по география и история и усвояват практически методически умения за упражняване на учителска професия, както и възможности за формиране и усъвършенстване на своите личностни компетенции.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Придобитите в курса на обучението знания и умения дават възможност за успешна реализация на завършилите специалността в съответствие с нуждите на социалната практика, главно в сферата на образованието като учители в средните училища на страната, а също така като експерти по история и география към регионалните инспекторати на МОМН. Те могат да намерят професионална реализация в администрации на посетителски центрове и музеи и в други научни и културни институции, за които се изисква бакалавърска степен и подготовка по география или история, както в и областта на опазването на околната среда, туризма или на регионалното развитие и териториалното устройство.

Качеството на получената подготовка съответства на обществените очаквания и на целите на обучението по специалността.

У Ч Е Б Е Н П Л А Н

Специалност: ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ГЕОГРАФИЯ И ИСТОРИЯ
код 06.50.5.10

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
<u>Задължителни дисциплини</u>		<u>Задължителни дисциплини</u>	
Геоморфология	5	Климатология и хидрология	6,5
История на стария свят (Древна Гърция и Рим)	5,5	Средновековна и обща история	6,5
Психология	5,5	Педагогика	6
Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда	3	Спорт	0
География на производството и обслужващата сфера	5,5	<u>Избираеми дисциплини по география (1 дисциплина)</u>	5
Картография	5,5	Биогеография и география на почвите	
Спорт	0	История на географското познание	
		Писмена и говорима култура	
		<u>Избираеми дисциплини по история (1 дисциплина)</u>	3
		История на Древния Изток	
		Археология	
		<u>Избираеми дисциплини по история (1 дисциплина)</u>	3
		България и Европа-историческа картография и символна география	
		Тракология	
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
Трети семестър	ECTS кредити	Четвърти семестър	ECTS кредити
<u>Задължителни дисциплини</u>		<u>Задължителни дисциплини</u>	
Средновековна българска история	7	История на българския народ XV-XIX век	6,5
География на населението и селищата	5,5	Природна география на континентите	6,5
Избрани страни от регионите на света	4,5	Методика на обучението по история	5
<u>Избираеми дисциплини по география (1 дисциплина)</u>	4,5	Хоспетиране по история	3
Политическа география и геополитика		<u>Избираеми дисциплини по педагогика (2 дисциплини)</u>	3
Политическа и икономическа организация на регионите		Разработване на уроци за обучение в електронна среда	
<u>Избираеми дисциплини по география (1 дисциплина)</u>	5,5	Дигитална компетентност и дигитална креативност	
Географски информационни системи		Гражданско образование	
Тематично картографиране		Приобщаващо образование за деца и ученици със специални образователни потребности	
<u>Избираеми дисциплини по история (1 дисциплина)</u>	3	Комуникативни умения в образователна среда	
История на Византия		Педагогическо взаимодействие в мултикултурна среда	
Етнология		Екологично образование	
		<u>Избираеми дисциплини по история (1 дисциплина)</u>	3
		Архивистика	
		Историческа информатика	
	Общо 30		Общо 30

Трета година			
Пети семестър	ECTS кредити	Шести семестър	ECTS кредити
<u>Задължителни дисциплини</u>		<u>Задължителни дисциплини</u>	
История на балканските народи	5	Природна география на България	5,5
Ландшафтознание	4	Нова и най-нова обща история	6,5
Методика на обучението по география	5	География на европейските страни	4
Хоспитиране по география	3	Компетентностен подход и иновации в образованието	4
<u>Избираеми дисциплини по педагогика</u> <i>(2 дисциплини)</i>	3	Учебна практика по история – I част (библиотеки, музеи, архиви)	3
Съвременни средства за проверка и оценка на знанията по география		<u>Избираеми дисциплини по география</u> <i>(1 дисциплина)</i>	4
Електронни ресурси в учебния процес по география		Климатология на България	
Интерективни методи в обучението по география		Хидрология на България	
Извънкласни форми при обучението по география		Геоморфология на България	
Европейският модел на историческо образование		<u>Избираеми дисциплини по история</u> <i>(1 дисциплина)</i>	3
Методика на обучението по Човек и общество		Средновековни балкани	
<u>Избираеми дисциплини по география</u> <i>(1 дисциплина)</i>	4	Историческо краезнание	
География на етносите и религиите		Аудио-визуални документи и архиви	
География на балканските страни			
<u>Избираеми дисциплини по история</u> <i>(1 дисциплина)</i>	3		
История на Османската империя			
История на изкуството с муезнание			
Муезнание-теория и практика			
	Общо 30		Общо 30
Четвърта година			
Седми семестър	ECTS кредити	Осми семестър	ECTS кредити
<u>Задължителни дисциплини</u>		<u>Задължителни дисциплини</u>	
Социално-икономическа география на България	5,5	Приобщаващо образование	3
Нова и най-нова история на България	6,5	Държавни образователни стандарти	1
Текуща педагогическа практика по география	4	Учебна практика по география	3
Текуща педагогическа практика по история	4	Учебна практика по история – III част (библиотеки, музеи, архиви)	3
Учебна практика по история – II част	3	Стажантска практика по география	5
<u>Избираеми дисциплини по география</u> <i>(1 дисциплина)</i>	4	Стажантска практика по история	5
Ландшафтно-екологични проблеми на България		Дипломиране – Държавни изпити:	10
Регионално развитие и регионална политика на България		Държавен практико-приложен изпит по география	
Защитени територии в България		Държавен практико-приложен изпит по история	
<u>Избираеми дисциплини по история</u> <i>(1 дисциплина)</i>	3	Писмен държавен изпит по география	
Източна Европа след Втората световна война		Писмен държавен изпит по история	
Международни организации в глобалния свят			
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА ЧЕТИРИТЕ АКАДЕМИЧНИ ГОДИНИ: 240 КРЕДИТА

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

ГЕОМОРФОЛОГИЯ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л + 1пу

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит   **Вид на изпита: писмен**

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра “География, екология и опазване на околната среда”

Природоматематически факултет

Лектори: гл.ас.д-р Мирослав Иванов

e-mail: fx_trade77@abv.bg

Анотация:

Учебната дисциплина „Геоморфология” има за цел да запознае студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история“ с произхода, еволюцията и процесите на формиране на земния релеф. Дисциплината е непосредствено свързана с геологията, геодезията, топографията, археологията, почвознанието.

Съдържание на учебната дисциплина:

Геоморфологията е преходна наука между геологията и географията. Тя си служи средица географски и геоложки методи за изследване и зависи от степента на тяхното развитие и усъвършенстване. Със свой предмет и задачи на изследване науката геоморфология се оформя през средата на 90-те години на 19 век.

Релефът се формира под съвкупното влияние на ендегенните процеси – тектонските движения и вулканизма, и екзогенните процеси – изветряне, денудация, ерозия, екзарация, окарствяване, дефлация, абразия. Благодарение на тяхното съвместно действие се формират морфоструктурните и морфоскулптурни особености на релефа.

В часовете за упражнения е отделено внимание на усвояването на основни практически умения за теренни и лабораторни геоморфоложки изследвания и в частност за геоморфоложко картиране в различни мащаби. Усвояват се основни практически умения за теренни и лабораторни геоложки и геоморфоложки изследвания. Специално внимание е обърнато на работата с геоложки компас, полево определяне на основните видове скали и минерали, откриване и определяне на тектонски обусловени релефни форми, барометрично нивелиране и др. дейности, описани в издаденото за целта ръководство. Студентите придобиват знания и в изработване и анализ на геолого-геоморфоложки профили на релефа, морфоометрия на релефа и др.

Препоръчително е провеждането на едnodневни полеви екскурзии за непосредствено наблюдение на геоложките и геоморфоложките обекти - Стобски пирамиди и вулкана Кожух. За тази цел се използват издадените геоложки пътеводители.

Технология за обучение и оценяване:

Обучението по дисциплината “Геоморфология” се извършва съгласно действащия учебен план на специалност „Педагогика на обучението по география и история“, ОКС “Бакалавър”.

Занятията се провеждат в учебна зала, където се дискутират теоретичните факти, процеси и явления, след което се поставят практически задачи, които студентите изпълняват индивидуално. В курса на обучението по дисциплината студентите разработват по един реферат или презентация върху геоморфоложка тематика.

Изпитната процедура включва тест или писмен изпит след предварително раздаден конспект. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%.

ИСТОРИЯ НА СТАРИЯ СВЯТ (ДРЕВНА ГЪРЦИЯ И РИМ)

ECTS кредити: 5,5

Седмичен хорариум: 2 часа л/2 ч.у.

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра: История

Правно – исторически Факултет

Лектори:

проф. дин Калин Стойнев Порожанов, кат. История,

e-mail: kalinsp@abv.bg

гл. ас. д-р Александър Савов Порталски, кат. История

e-mail: portalsky@abv.bg

Анотация:

Курсът лекции обхваща едни от най-древните цивилизации на Земята - Минойската, Ахейската, Старогръцката, Етруската и Римската цивилизации. Тези цивилизации формират многолико, но единно историко-културно пространство и себеусъвършенстващо се обществено устройство и битие. Общочовешките достижения и ценностната система от античността са в основата на европейската цивилизация, продължила своето развитие през Средновековието, Ренесанса и до наши дни.

Основната цел на курса лекции е студентите да се запознаят с цивилизациите на Древна Гърция и Древния Рим, като едновременно с това започнат да добиват историческо мислене за критична оценка и самооценка на околния и собствения свят и поведение, както в древността, така и днес.

Друга важна цел е студентите да научат, че техните (нашите) оценъчни категории имат свое начало, което се корени в Историята на Стария свят, че човешката цивилизация не се развива само и толкова по права и възходяща линия, а чрез пулсации в определени исторически моменти. Тези пулсации се представят от древните цивилизации.

Ключови понятия: древност, античност, култура, цивилизация, мислене, творчество, антични извори, археологически паметници, религия, митология, полис, акропол, колония, робство.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционен курс. Студентите правят две писмени работи в час, тест и разработват курсови работи, които представят пред колегите си. Изискванията за заверка на семестъра са показани положителни резултати в контролните работи и тестовете и представена курсова работа. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1 : 1 в случай, че всяка една от оценките е минимум *среден 3* (при *слаб 2* от текущия контрол или изпита не се извършва съотнасяне).

ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 5,5

Седмичен хорариум : 2 +1 .

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природоматематически факултет

Лектор: проф. д-р Мария Мутаfoва

Катедра Психология, Философски факултет

Е-мейл: mariamutafova@swu.bg

Анотация:

Психологията заема важно място в цялостната подготовка на студентите. Разкриват се съществени закономерности и психологически условия за функционирането на психиката на личността. В тази учебна дисциплина се дават знания по обща психология, възрастова психология и педагогическа психология.

Целите и задачите на обучението по психология са свързани с изучаването на познавателната, емоционално-волевата и поведенческата сфера в психичната дейност на човека. Разработват се новообразованията в психиката му в онтогенетичен и филогенетичен аспект.

Психологията посочва формите за единодействие на различните учебни дисциплини, което води до формиране на качества на мисленето, волята, емоциите, темперамента и характера, формиране на интегрална хармонична личност. Същевременно обучението по тази дисциплина насочва бъдещите учители към индивидуализиране на развитието, съобразно уникалността на природния капацитет на всеки ученик.

Психологията извежда на преден план изучаването на пренебрегваните досега проблеми на самосъзнанието, саморегулирането, самооценката, саморазвитието, рефлексията и "Аз"-образите на учениците. С това тя съдейства за решителна смяна на позицията на учителя в учебно-възпитателния процес - на въздействието с взаимодействие, на възпитанието със самовъзпитание, на развитието със саморазвитие.

Чрез практическата насоченост на семинарните упражнения у студентите се създава интерес и се формират умения за осъществяване на изследователски подход към учебно-възпитателния процес. Чрез решаване, обработка и анализ на тестове за особеностите на личността, за тревожността и характера на студентите, те изучават себе си и се подготвят да изучават своите ученици.

Лекционният курс има за задача да образова студентите по обща, възрастова и педагогическа психология, което ще им даде възможност за повишаване на учебно-професионалната им компетентност.

ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИЕТО И РАБОТА В ДИГИТАЛНА СРЕДА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су+0лу+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра "География, екология и опазване на околната среда

Факултет Природо-математически

Лектори: проф. д-р Даниела Тупарова

АНОТАЦИЯ

Учебната програма е ориентирана към овладяване на съвременни средства и технологии, приложими в обучението. Разглеждат се основните характеристики и приложения на софтуерните пакети в обучението по информатика и ИТ. Акцентува се върху използването на разнообразни мултимедийни продукти за обучение и използването на Интернет- технологиите за търсене и разработване на помощни учебни материали.

Обучението се подпомага с учебни материали публикувани в системата за електронно обучение, поддържана от Научно-изследователската лаборатория за електронно обучение към ПМФ: www.e-learning.swu.bg

Входни връзки

Информационни технологии, Методика на обучението по информатика и ИТ, Методика на обучението по математика, Педагогика, Психология.

Изходни връзки – Стажантска практика по информатика

ГЕОГРАФИЯ НА ПРОИЗВОДСТВОТО И ОБСЛУЖВАЩАТА СФЕРА

ECTS кредити: 5.5

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природо математически факултет

Лектори: доц. д-р Емилия Патарчанова, ас. д-р Гергана Николова

[e-mail:emilia_patarchanova@abv.bg](mailto:emilia_patarchanova@abv.bg), emilia_patarchanova@swu.bg

gergana_nikolova_77@abv.bg

Анотация: Учебната дисциплина “География на производството и обслужващата сфера” е една от задължителните дисциплини при обучението на студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история“. Целта на лекционния курс е да формира необходимия понятийно-терминологичен апарат, да запознае студентите със закономерностите на териториалната организация на стопанските отрасли и факторите за тяхното развитие, да изясни регионалните различия в организацията и локализацията на производствените и обслужващи дейности в световното стопанство, да изясни значението на географските изследвания на стопанските отрасли.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният материал е структуриран в четири раздела. Първият раздел изяснява предмета, задачите и методите на учебната дисциплина. Разглежда основните категории и термини в социално-икономическата география, свързани с производствената и обслужващата сфера; процеса на формиране на националното и световното стопанство, неговата структурата, общественото разделение на труда. Следващите три раздела са посветени на всеки един от трите сектора на световното стопанство. Изучават се основните отрасли. Изяснява се значението и влиянието на отделните групи фактори върху съвременното им развитие, разглежда се отрасловата и териториалната им структура, разкриват се особености и регионални различия. Подчертават се насоките на развитие.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението включва лекции и практически упражнения. Лекционният курс се провежда въз основа на предварително планиране на всяка лекция, като се включват изложение, обобщение и дискусия, както и връзки между предходната и новата лекция, връзки с други учебни дисциплини и научни области. Процесът на преподаване е свързан и с използване на средства за онагледяване – презентации, карти, графични изображения, печатни материали и др. Практическите упражнения са свързани със селектиране, ранжиране, обработване и анализ на статистическа информация. Разработват се и се защитават реферати. Дискутират се тенденции в териториалното или историческото развитие на определени производства и отрасли, провокира се студентското мислене за иновативни идеи.

Изпитната процедура включва писмен изпит - по две теми от предварително раздаден конспект, отговарящ на съдържанието на учебната програма. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%. Оценяването се извършва по шестобалната оценъчна скала, съгласно ЗВО и Наредба № 21 на МОН / 30.09.2004 г. Кредити се присъждат само ако общата оценка е равна или е по-висока от Среден 3, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

КАРТОГРАФИЯ

ECTS кредити: 5.5

Седмичен хорариум: 2л+0су+0лу+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра "География, екология и опазване на околната среда

Факултет Природо-математически

Лектори: доц. д-р. Пенка Кастрева, гл.ас.д-р Галина Безинска

E-mail: penkakastreva@swu.bg, galinabezinska@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина "Картография" е задължителна и се изучава от студентите в специалност „Педагогика на обучението по география и история“.

Лекционният курс по картография има за цел да запознае студентите с основните принципи за създаване и използване на картите и да формира у тях картографски светоглед, система от картографски понятия и знания. Практическите упражнения целят да сформират у студентите умения и навици за четене, разбиране, комплексно описание и анализ на картографските произведения, както и умения за работа със софтуер за тяхното създаване и използване.

Съдържание на учебната дисциплина:

Изучаваният материал е включва понятия от основните раздели на картографията. Накратко е обяснена терминологията от математическата картография, свързана с понятията карта, мащаб, координатни системи, модели дефиниращи фигурата на Земята и картните проекции, използвани за нейното картографиране. От теоретичната картография са включени фундаментални въпроси разясняващи теорията на картографското изобразяване, етапите на проектиране и съставяне на картите и принципите за картографска генерализация. Отделено е място на топографските и тематичните карти. Разглеждат се накратко теми, свързани с тяхната същност, класификация, предназначение, математическа основа, елементи на тяхното съдържание и начините за изобразяването им върху картите.

С практическите упражнения цели да се дадат конкретни знания и умения за работа с потребителски софтуер.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите и упражненията се провеждат изключително на основата на материално-техническата база на катедра "ГЕООС". За онагледяване на преподавания лекционен материал се използват компютър с видео - проектор, учебни видеофилми, специализиран ГИС софтуер (ArcGIS), нагледни материали (табла, схеми и карти), част от които са разработвани като курсови и дипломни работи на студенти.

За практическите упражнения се използва компютърна мултимедийна лаборатория. За нормално провеждане на упражненията студентите са разпределени в групи, като всеки студент разполага със самостоятелен компютър.

През семестъра се извършва периодичен контрол чрез възлагане на самостоятелни задачи и писмен тест. Задачите изцяло са свързани с работа в цифрова среда със специализиран софтуер за картографиране и използване на карти.

Студентите се допускат до изпит с минимална текуща оценка среден 3, която се формира като средноаритметично от всички оценки получени през семестъра. Окончателната оценка се формира 40% от оценката на периодичния контрол и 60% от оценката на семестриалния изпит, съгласно разработената и приетата в катедрата система за контрол на знанията и уменията на студентите.

КЛИМАТОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

ECTS кредити: 6,5

Седмичен хорариум: 3л + 1у

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: II

Методическо ръководство: Катедра ГЕООС

Природоматематически факултет

Лектор: доц. д-р Емил Гачев

e-mail: emil.gachev@swu.bg;

Анотация:

Учебната дисциплина “Климатология и хидрология” е една от фундаменталните дисциплини в учебната програма. Тя има за цел да изгради у студентите базови знания за атмосферата и хидросферата на Земята, за тяхното взаимодействие с литосферата и биосферата, както и за влиянието на човека върху тях. Акцентът пада върху най-важните моменти от динамиката на климата и водите с приоритет върху сушата. Разкрити са факторите и закономерностите, обуславящи климатичното и хидроложкото разнообразие на нашата планета.

Съдържание на учебната дисциплина:

Първата половина на учебния материал в размер на 23 учебни часа представя теми от областта на общата климатология. Разглежда се съставът и структурата на атмосферата, както и най-важните климатични процеси и представящите ги елементи на климата. Специална тема е отделена на климатичните промени в настоящето, в близкото и в по-далечното минало.

Втората половина от учебния материал в размер на 22 учебни часа е от областта на общата хидрология. Разглежда се структурата на хидросферата, след което се изучават: подземни води, речни води, световен океан. Най-обширна е частта за речните води. В нея се придобиват знания за хидрографията и хидрометрията на речните води, и за режима на реките.

В рамките на обучението по климатология на България се отделя и внимание на придобиването на практически умения. Студентите изготвят климатична карта на света и климатограми на избрани станции от света. Те усвояват работата с хидрографски характеристики и статистически параметри на речния отток.

Технология за обучение и оценяване

Обучението по дисциплината “Климатология на България” се извършва съгласно действащия учебен план на специалност „Педагогика на обучението по география и история“, ОКС “Бакалавър”.

Занятията се провеждат в учебна зала, където се дискутират теоретичните факти, процеси и явления. На упражнения се поставят практически задачи, които студентите изпълняват индивидуално.

Въз основа на резултатите от работата в упражненията се поставя оценка за текущ контрол. До изпит се допускат студентите, получили оценка най-малко Среден 3.

Изпитната процедура включва писмен изпит след предварително раздаден конспект. Всеки студент разработва индивидуално материал по два въпроса от конспекта. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 65%.

СРЕДНОВЕКОВНА И ОБЩА ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 6,5

Седмичен хорариум: 3л+1су

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен и устен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История”

Правно-исторически факултет
Лектор: доц.д-р Снежана Ракова, кат. История
e-mail: rakova@swu.bg

Анотация:

Дисциплината Средновековна обща история е задължителна за специалността ПОГИ. Тя представя в най-общ план важните процеси, които се развиват през времето на Средновековието (V-XV век) в Западна Европа – миграции на население, икономически сфери и търговия, политически промени и културни постижения. Въз основа на най-новите проучвания на световната медиевистика студентите получават представа за новите тълкувания и новите представи за времето на Средновековието и средновековния човек. По-специално внимание се отделя на явления като Кръстоносните походи, рицарство и монашески ордени, появата и развитието на средновековните градове, Османската инвазия и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

Периодизация и важни характеристики на отделните етапи от Средновековието;
Ранно Средновековие – проблеми на политическата история, църковната организация и културата на западноевропейския регион; период на Кръстоносните походи XI-XIII век; Късно Средновековие – градовете, култура на Ренесанса, средновековните университети, Средиземноморска икономическа зона.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се провежда чрез лекции, семинари и самостоятелна работа на студентите.

Лекционните занимания и семинарите дават възможност на студентите да участват със свои предварително подготвени представяния и разработки. Проверката на знанията е чрез тестове и писмени работи (курсова работа – поне по една за семестъра). Изискванията за завърка на семестъра са редовно посещение на занятията, изпълнение на поставени задачи и успешно представяне на тестовете.

ПЕДАГОГИКА

ECTS кредити: 6

Форма на проверка на знанията: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика“

Факултет по педагогика

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Лектори:

доц. д.н. Лидия Цветанова-Чурукова, катедра „Педагогика“

e-mail lidycveta@mail.bg

гл.ас. д-р Антоанета Антонова, e-mail

antonova_tony@mail.bg

Анотация:

Целта на подготовката по тази дисциплина е да се развие и обогати теоретичното мислене на студентите, способността им да анализират закономерните връзки между традиции и новаторство в образователната и възпитателната сфера, да се ориентират в изменящата се педагогическа действителност. На вниманието им ще бъдат предложени редица актуални теоретични постановки и концепции, отнасящи се до системата на обучение и възпитание в България и света. Дидактиката е интегративна наука и включва теми за институционално организираното обучение на всички равнища. Представена е чрез направленията:

онтодидактика, телеологична дидактика, доцимология, технология на обучението, компютърна (в т.ч. мултимедийна) дидактика, дидактическа футурология и др. Основа е на методиките на обучение по всички учебни предмети.

Съдържание на учебната дисциплина:

Научен статут на педагогиката. Развитие на личността - биологични и социални фактори. Роля и значение на възпитанието и самовъзпитанието. Семейството като възпитателен фактор. Микрогрупата като възпитателна общност. Възпитателен процес. Методи, форми и принципи на възпитание. Съдържание на възпитанието. Дидактиката в системата на научното знание. Обучението като комплексна дидактическа система. Дидактически изследвания и иновации. Цели и процес на обучение. Проблемно-развиващото обучение и формирането на висши интелектуални умения. Съдържание на обучението. Нормативни документи за съд. на обучението. Теория за учебника и учебната литература. Принципи, методи и форми на обучение. Проверяването и оценяването в обучението. Индивидуализация и диференциация на обучението. ИТ в обучението. Неуспехите на учениците в обучението и преодоляването им.

Технология на обучението:

Семинарните упражнения следват лекциите тематично. Текущата оценка през семестъра се оформя на база изпълнени самостоятелни работи от студентите по избор и въз основа на изпълнен проверочен тест или контролна работа. Относителният дял на текущата оценка е 60% в крайната оценка на студента.

СРЕДНОВЕКОВНА БЪЛГАРСКА ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 7

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра История

Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Янко Митков Христов, кат. История,

e-mail: ishristov@abv.bg

Седмичен хорариум: 3+1су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Лекционният курс се състои от 45 академични часа лекции и е допълнен от 15 часа семинарни упражнения. Историческата информация е предложена в 15 теми, които представят българското средновековие от VII до XIV в. Създава се основна база от информация за политическите формации, обществения живот и културните постижения на българите през тази епоха. Изгражда се представа за особеното място на България в системата на Византийската православна общност. Приоритет на лекционния курс са периодите IX - X и XIII–XIV в., когато в българската история и култура се появяват значими личности и произведения на литературата и културата. Особено внимание ще се обръща на изворите за българската история – собствени и чужди.

Целта на курса лекции и семинарни упражнения по дисциплината „Средновековна Българска история” е студентите – историци да получат фундаментални знания върху основното съдържание на средновековната епоха. Да възприемат в същинската ѝ величина, а не като междинен период от Античност към Новото време; да бъдат разбрани причините и последиците от дълбоките промени в стопанския, социалния и културно – политическия живот на българското общество през VII – XIV век; да се усвоят максимален обем от знания, които да дадат възможност на колегите концептуално да осмислят етапите, съдържанието,

движещите фактори, основните постижения и ролята на най-значимите личности. **Съдържание на учебната дисциплина:**

В рамките на трите големи подпериода се изясняват заселването на славяните и прабългарите на Балканите и развитието на България до покръстването. Следващите моменти са концентрирани: около изграждането на домашен вариант на християнска култура и рецепцията на византийския религиозен и политически модел. Обръща се внимание на периодът 11-12 век – византийска власт над българските земи; Подобавашо място се отделя на първите Асеновци, на Четвъртия кръстоносен поход и неговите последици и на цар Иван Асен II и неговите наследници. Не са пропуснати и политическата криза в края на XIII в. и управлението на Тертеровци и Шишмановци.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се провежда под формата на лекции и семинарни упражнения. Лекциите целят широка база от знания върху отделните събития, факти, личности и характеристиката на цялостния исторически процес на дадената дисциплина. Посредством семинарните занятия студентите усвояват уменията да анализират исторически документи и извори от различен характер. Запознават се с основните дискуссионни моменти по проблемите на научната дисциплина. Добиват ясна представа за състоянието на историографията.

Формата на проверка и оценяване е чрез тестове, реферати, изпит. Оценяването на постигнатите резултати в процеса на обучението е съобразено с изискванията на за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити. Всички оценявания се базират на писмени работи, съхраняващи се за срока определен от Правилника за образователните дейности. Те подлежат на контрол от съответните органи. Студентите, които не наберат минималния кредит, не се допускат до изпит на редовната сесия.

ГЕОГРАФИЯ НА НАСЕЛЕНИЕТО И СЕЛИЩАТА

Брой кредити: 5,5 кредита

Семестър: III

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Вид на курса: лекции и упражнения (практически)

Вид на изпита: писмен

Катедра: “География, екология и опазване на околната среда”

Природо-математически факултет

Преподавател: гл.ас.д-р Владимир Караджов

e-mail: karadzhov@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс “География на населението и селищата” е задължителна дисциплина за студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история“. С този лекционен курс се запознават студентите с научно-теоретичните основи на демографията и философията на възникване и развитие на населените места. Макроструктурата на лекционния курс включва два раздела.

Първият раздел е посветен на география на населението, като се акцентира на основни терминологични понятия, методи в демографията, законите на населението в различните общества и основните характеристики и тенденции на развитие на населението по континенти и отделни страни.

Вторият раздел – география на селищата, разглежда теми, както с методологично съдържание, така и с проследяване възникването на населените места, еволюцията им, процесите които протичат в тях, селищната мрежа и последните изисквания за тяхното развитие, съгласно основни международни документи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дисциплината „География на населението и селищата” има за цел да даде основни

знания в тази област на студентите и да осигури научна и практическа подготовка и компетентност за тяхното участие в регионални изследвания и прогнозни разработки, както и в програми за управление на територията /население и селища/.

С лабораторните упражнения се цели затвърждаване на придобитите познания и разширяване експериментални знания и умения за работа в съвременна практика и наука.

Оценяване: текуща оценка и писмен изпит.

ИЗБРАНИ СТРАНИ ОТ РЕГИОНИТЕ НА СВЕТА

ECTS кредити: 4,5

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда.

Лектори: доц. д-р Иван Дреновски

e-mail: idri@swu.bg

Седмичен хорариум: 2+1пру

Вид на изпита: писмен

АНОТАЦИЯ

Курсът “ Избрани страни от регионите на света ” заема важно място в подготовката на бъдещите учители по география. Той има за цел да им даде максимално обширни знания за обществено-политическото и социално-икономическото развитие на регионите и страните по света (без континента Европа). Характеристиката на всяка една от страните включва оценка на природните условия и ресурси, разкриване спецификата на населението (брой, структура, движение, етнически и религиозен състав, териториално разпределение). Акцентира се и върху развитието на селищната мрежа, административно-териториалната подялба, особеностите на икономиката (формиране и развитие на стопанските отрасли, териториално разположение, формиране на основни икономически райони, развитие на международните икономически отношения). Разкрива се геополитическото значение на всяка отделна страна в нейния регион и мястото и в световното стопанство. Освен конкретните знания студентите усвояват и умения за прилагане на методите на сравнението и пространствено-времевия анализ при характеризирането на стопанството на отделните групи страни. Акцентира се върху връзката между историческото и политическото развитие в отделните региони и техния икономически просперитет.

Изпитна процедура

Съгласно Правилника за образователните дейности на ЮЗУ, до изпит се допускат само студентите, които са изпълнили изискванията за овладяване съдържанието на учебната дисциплина, заложили в тяхната аудиторна и извънаудиторна заетост и имат обща оценка от текущия контрол е не по-ниска от Среден 3.

Изпитната процедура включва писмен изпит по една тема и от трите раздела на съдържанието на учебната дисциплина след предварително раздаден конспект. Относителното тегло на изпитната оценка при формирането на крайната оценка е 60%.

Оценяването се извършва по шестобалната оценъчна скала, съгласно ЗВО и Наредба № 21 на МОН / 30.09.2004 г.

Писмените работи се съхраняват една година от датата на провеждане на изпита.

Кредитите по дисциплината се присъждат само след успешно положен изпит с оценка равна или по-висока от Среден 3, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД XV – XIX ВЕК

ECTS кредити: 6,5

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен изпит

Седмичен хорариум: 3л+1у

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедри: „География, екология и опазване на околната среда“ и „История“
Природо-математически факултет и Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Валентин Спасов Китанов, катедра „История“

E-mail: kitvalmil@abv.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма запознава студентите по специалност “География и история” с първите векове от османското владичество по българските земи/XV-XVII в./ и Българското възраждане /XVIII-XIX в./. В хронологическа последователност първите въпроси засягат османското завоевание на българските земи и неговите последици. развитието и състоянието на българската икономика през XV-XVII в., антиосманската съпротива. Съществен дял от въпросите са свързани и с характеристиката на българския духовен живот през XV-XVII в., Очертаната рамка и маркираната обща концепция на втората част от курса, засягащ историята на Българско възраждане определят в оптимална степен и съдържанието на неговата тематична програма, която включва най-съществените проблеми, явления, събития и аспекти от социално-икономическият, духовният и политическият живот на българите, на борбите им за културна еманципация и национално освобождение, представени както в тяхната естествена взаимовръзка, диалектика и развитие, така и в сложното им взаимодействие с вътрешни и външно-политически фактори; ролята им в национално-образуващия процес и в реализацията на главния политически въпрос на възрожденската епоха – освобождението на България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Характеристика на изследванията по история на българския народ в ранните векове на османското владичество; Налагане на османската власт и механизмите на нейното управление в българските земи през XV-XVII в.; Развитие на икономическия живот в българското село през XV-XVII в.; Градът като административен и търговски център; Антиосманската съпротива на българския народ през XV-XVII в.; Българската култура през XV-XVII в.; Историческа характеристика на Българското възраждане; Създаване на национално-освободителна идеология. Политически идеи и движения през втората половина на XVIII и началото на XIX в.; Движение за новобългарска просвета и култура; Борба за църковно-национална независимост. Учредяване на Българската екзархия; Нов етап в идейното и организационното развитие на българското националноосвободително движение; Източната криза и българите. Априлското въстание 1876 г.; Освобождението на България и политиката на западните държави.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. По време на обучението студентите подготвят 1 мултимедийна презентация по темите от лекциите, която представят на семинарните упражнения. В деня на изпита студентите писмено разработват един въпрос от конспекта.

ПРИРОДНА ГЕОГРАФИЯ НА КОНТИНЕНТИТЕ

ECTS кредити: 6,5

Седмичен хорариум: 3л+0су+0лу+2пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра: "География, екология и опазване на околната среда"
Природо-математически факултет

Лектори: гл.ас. д-р Надежда Николова

E-mail: nadejda_nikolova@abv.bg, nin@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина "Природна география на континентите" има за цел да изгради базисни знания за природните условия и ресурси на континентите като цяло и на отделни техни регионални единици, чрез изясняването на закономерностите в пространственото изменение на природните компоненти и особеностите при съчетанието им в природни комплекси. Дисциплината дава цялостна представа за природните условия и ресурси, както на континентите като цяло, така и на техните подразделения – природогеографски области, подобласти и региони с акцент върху туристическият им потенциал.

Тя притежава големи възможности за усвояване на редица практически умения, като работа с географската карта на света, изработването на туристически дестинации и маршрути до редица природни обекти, изработването схеми, диаграми, картосхеми и други графични материали, което ще даде възможност на студентите да придобият широка географска култура за света и природните туристически ресурси на континентите.

Съдържание на учебната дисциплина:

Първият модул включва покомпонентна характеристика за всеки един от континентите – релеф, климат, води, почви, растителност и животински свят. Акцентира се върху географските особености и закономерности.

Във втория модул студентите се запознават с принципите и методите на природогеографска регионализация, както и с индивидуалните особености на комплексните регионални единици от различен таксономичен ранг. Разглеждат се различни индекси, показатели и критерии за класификация на тези територии.

Технология на обучението и оценяване:

Целта на лекционния курс е да формира у студентите компетенции за анализ и оценка на природни обекти, процеси, явления, характеристика на различни природогеографски области и региони. Съществен момент е повишаването на теоретичната подготовка на студентите чрез изграждане на пространствени умения и вземането на решения при извършване на изследвания по актуални проблеми свързани с опазването на природната среда.

Лекциите и упражненията се провеждат на основата на материално-техническата база на катедра "ГЕООС". За онагледяване на преподавания лекционен материал се използва компютър с видео - проектор, учебни видеофилми, специализиран ГИС софтуер (Google Earth, ArcGIS), нагледни материали (карти, картосхеми, сателитни изображения, атласи, табла), част от които са разработвани като курсови и дипломни работи на студенти.

Изучаването на дисциплината се обвързва със 125 часа извънаудиторна заетост, която включва самостоятелна подготовка на студента и консултации с преподавателя.

Самостоятелната подготовка обхваща:

- проучване на допълнителни литературни източници в библиотека, в Internet и др.,
- анализ и оценка на получените резултати, техническо оформяне на курсови задачи, реферати, карти, презентации и др.,
- представяне и защита на завършените работи.

По време на курса на обучение се извършва текущ контрол за оценяване на знанията, включващ разработването и защитата на реферат или презентация, отговарящи на съдържанието на лекционния материал. Всеки студент изготвя набор от карти за различни природни обекти на територията на седемте континента. Придобитите знания и умения се оценяват чрез колоквиуми под формата на тест. Оценяването се извършва по шестобалната система в зависимост от изпълнението на задачата: Отличен 6 – над 89% , Много добър 5 – 70% - 89 % , Добър 4 – 50% -70%, Среден 3– 30% - 50%, Слаб 2 – под 30%. До изпит се допускат само студентите, които са изпълнили изискванията на Правилника за образователната дейност на ЮЗУ, изпълнили са и изискванията за овладяване съдържанието на учебната дисциплина, заложили в тяхната аудиторна и извънаудиторна заетост и общата оценка от текущия контрол е не по-ниска от Среден 3.

МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+2су+0лу+0пу+р

Форма за проверка на знанията: текуща оценка   **Вид на изпита:** писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра "История"

Правно-исторически факултет

Лектор:

проф. д-р Костадин Паев

E-mail: kostapaev@abv.bg

Анотация:

Курсът по **Методика на обучението по история** е базисен сред дисциплините за придобиване на професионалната квалификация „учител по история”. Една от главните му цели е да запознае студентите с европейските тенденции в развитието на историческото образование, с новите подходи и принципи на работа в реалният учебен процес, като се акцентира върху приложно-практическите аспекти, усвояването на знания и изграждането на практически умения за обучение по история в българското училище. Важна задача при подготовката на студентите е формирането на умения за интерпретация на съвременните световни и национални проблеми, за създаването на поведение, адекватно на съществуващите реалности, за ориентирането на младите хора в съвременния свят, за формирането на конкретно мислене у тях. В този смисъл се очертават три основни категории цели и задачи: изучаване на историята и разбиране на миналото, като част от общата образованост на личността; овладяването на стойностни знания и умения за интерпретиране на миналото на обществото; социализация на учащите се и подготовката им като граждани.

Съдържание на учебната дисциплина:

Методиката на обучение по история като научно направление и учебна дисциплина; развитие на историко-методическата мисъл в България от Възраждането до 90-те години на ХХ в.; ролята на историята в съвременното общество; цели на обучението по история (йерархия на целите); основни теоретични възгледи и идеи залегнали в Държавните образователни изисквания по история; структура и съдържание на стандарта по история; основни понятия и структура на учебния план; концептуални основи и структура на учебните програми по история; учебниците по история; подходите в обучението по история; световни образци на историческото образование; принципи на обучението по история; методи (образователни технологии) в обучението по история; умения, навици и компетенции в обучението по история (умения за работа с исторически извори, умения за хронологическа и пространствена локализация, умения за работа с изображения); графично-условни изображения в обучението по история; писмени работи по история и технологии за тяхната разработка; оценка на историческите знания и уменията на учениците; дидактическите тестове и функциите им в обучението по история; количествени методи за оценка на резултатите от тестовете; съвременните информационни и комуникационни технологии в обучението по история; мултимедията в обучението по история.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на студентите по учебната дисциплина **Методика на обучението по история** включва текуща оценка и писмен изпит по предварително зададен конспект. Текущата оценка се формира на основата на писмени разработки на различни видове уроци. Писмените разработки на уроците изискват задълбочено разглеждане на определени проблеми на методиката на обучението по история. Работата на студентите се осъществява през целия семестър, като за целта те разработват периодично уроци по определени теми от българската и общата история. Всеки от изготвените уроци трябва да отговаря на следните изисквания: да има очертана структура, включваща всички аспекти на темата; да интерпретира с научни методи разглежданите факти и събития; да представя основните концепции и становища по темата; да изразява самостоятелното мнение на студента по дискуссионните въпроси; да

предлага разнообразни методи и форми на работа с учениците. Писменият изпит по Методика на обучението по история изисква цялостната и задълбочена разработка на въпросите, което включва: познаване на основните концепции и становища по темата; познаване на основната библиография; умения за научен анализ и интерпретация на разглежданите проблеми. Окончателната оценка по учебната дисциплина Методика на обучението по история се образува като средноаритметична от оценките от текущия контрол и писмения изпит.

ХОСПЕТИРАНЕ ПО ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 3

Семестър: IV семестър

Вид на курса: лабораторни упражнения

Часове(седмично)/ЗС: 2 часа седмично

Оценяване: текуща оценка

Преподавател: доц. д-р Нурие Муратова

Катедра: История, e-mail: nmuratova@yahoo.com

Анотация:

Статут на дисциплината в учебния план: Задължителна дисциплина за студентите от специалност "Педагогика на обучението по география и история" с хорариум 30 ч. за група до 13 студента.

Дисциплината "ХОСПИТИРАНЕ ПО ИСТОРИЯ" въвежда студентите в бъдещата им професия. Студентите наблюдават уроци, изнасяни от базовите учители, конферират изнесените уроци по предварително поставени задачи и представят по три анализа на наблюдавани уроци в писмен вид. На първите наблюдения в училище студентите са разделени на подгрупи и на всяка от тях се поставят конкретни задачи.

Цел на дисциплината: Целта на обучението по дисциплината е студентите да придобият представа за: основни изисквания към урока по история; как да подбират и систематизират учебното съдържание; как да оценяват работата на отделния ученик и класа като цяло. Студентите трябва да придобият умения за разработване на различни видове уроци.

Предварителни условия: Студентите трябва да притежават теоретични знания по МОИ и съдържанието на училищния курс по история: кой учебен материал кога се изучава и на какво ниво.

Оценяване: окончателната оценка се оформя от участието на студентите в конферирането на наблюдаваните уроци – 40% - и от представените анализи на наблюдаваните уроци – 60%.

ИСТОРИЯ НА БАЛКАНСКИТЕ НАРОДИ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра ГЕООС, Природо-математически факултет

Лектори:

доц. д-р Снежана Димитрова

Катедра История

Седмичен хорариум: 3л+1сч

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Тук историята на балканските народи е разгърната в два модула, отговарящи на проблемно-тематичния регистър на дисциплината. Лекционното съдържание на първия модул се отнася до османското нашествие на Балканите: настъпилите промени в политическото статукво, в социалната структура и икономическия развой на земите, включени в системата на османското управление. Тук особено място се отделя на въпроса как тъкмо географията предопределя етапите на османското завоевание на Балканите, от една страна, а от друга как географското разположение на отделните балкански страни по отношение на центъра на политическата власт – Истанбул, влияе върху начина на включване на завладяната държава в системата на налаганото османско управление.

Лекционният курс от втория модул разглежда нациообразуващите процеси на различните балкански народи: създаването и еманципацията на нацията като културна общност и политическо-държавна единица. В този съдържателен контекст, артикулиран в тематизиране на проблема за балканските модернизационни проекти, са разгледани и въпросите, които са свързани както със създаването на географските дружества на Балканите, така и с изграждането на комуникационните линии в отделните балкански страни, за да се разкрие властта на идеологията и политиката над „природо-географското”. Така студентите са сблъскани с

проблема как националните балкански доктрини и борбата за влияние на Балканите на великите сили определят развитието на съобщителните линии, в които географията става политически аргумент. Оттук студентите получават знание и за геополитиката, мястото, където се засрещат географията, историята и политиката, геополитическа тематика, в която те са въведени още с първата лекция върху историята на понятието „Балкански полуостров”.

МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ГЕОГРАФИЯ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+2су+0лу+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природо математически факултет

Лектори: гл.ас.д-р Владимир Караджов

Катедра ГЕООС

E-mail: karadzhov@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина осигурява на студентите теоретична и научно-методическа подготовка за ефективна педагогическа дейност в позицията им на учител по география.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният материал е структуриран в два раздела. *Уводната част* е посветена на географската култура на човека, неговото място в общата личностна култура и феноменологията ѝ. *Първата част* е посветена на методиката на обучението по география, която се анализира като частна дидактика, разглеждат предпоставките за еволюирането ѝ в педагогическа технология и се представят връзките ѝ с другите науки (на системно-структурно и функционално равнище). *Втората част* е посветена на целта, съдържанието и структурата на обучението по география. Разглежда се мястото на географията в учебните планове и се анализира разнообразието от учебници и учебни помагала; студентите получават възможност да развият педагогическото си въображение чрез придобиване на опит за моделиране на авторски програми за обучението по география. *Третата част* е посветена на психологическите основи на обучението по география - разглеждат се

възрастовите особености и мотивацията на учениците и учителя като детерминантни фактори на успешното обучение. *Четвъртата част* разглежда технологията на обучението по география- модели на процеса на обучението, средства за обучението по география, работа с учебника и географските карти, методи на обучението и тяхната класификация. *Петата част* включва формите за организация на обучението по география – съвременния урок по география, форми за организация на самостоятелната работа на учениците в урока и извън него, извънкласни форми за организация на учебния процес, учебни игри и дискусии.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс представя в евристичен план, на основата на богат доказателствен и илюстративен материал, различни гледни точки в съответствие с конкретната проблематика на разглежданата тема. *Семинарните занятия* изискват предварителна подготовка на студентите в съответствие. Използват се разгърната беседа, обсъждане на готови и разработени от студентите план-конспекти на уроци, анализ и коментиране на педагогически ситуации и задачи, кейс-метод, упражнения за развитие на самостоятелност и критичност на мисленето. *Изпитната процедура* включва писмен тест и есе. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 50%, останалата част на оценката се формира от текущия контрол през семестъра.

ЛАНДШАФТОЗНАНИЕ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра *ГЕООС*, Природо-математически факултет

Лектори:

доц.д-р Иван Дреновски, Катедра *ГЕООС*

E-mail: idri@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина "Ландшафтознание" има за цел да даде на студентите основни теоретични знания за строежа и функционирането на ландшафтната сфера на Земята, както и на съставлящите я природни комплекси - ландшафтите, като единно взаимосвързано цяло в резултат на съчетанието на всички природни компоненти на определена територия. Придобитите знания имат практическо приложение при подготовката на урочните единици по теми свързани с характеристиката на различните геосфери и природните зони в училищния курс по география.

Съдържание на учебната дисциплина:

Представят се сведения за генетичния ред на възникване и йерархията на природните компоненти (фактори). Изяснява се същността, особеностите и различията между основните географски закономерности на Земята – зоналността и азоналността. Прави се характеристика на основните ландшафтни зони на Земята. Особено внимание се отделя на характера и насочеността на връзките между отделните компоненти като предпоставка за проследяване на последователността на измененията в ландшафта и прогнозиране на очакваните промени. Дават се основни знания за устойчивостта на природните компоненти и комплекси спрямо различните видове антропогенно като предпоставка за оценяване и ограничаване на негативните изменения на ландшафтите и на проявите и последствията от някои неблагоприятни процеси в природата. Студентите се запознават и с методите и принципите на ландшафтна класификация и регионализация, както и с различията при характеристиката на типологичните и индивидуалните (регионалните) единици от различен таксономичен ранг. На практическите занятия студентите изграждат и усъвършенстват умения за събиране на информация от различни източници, за нейния анализ и синтез,

сравняване и интерпретация, за работа в екип.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез 30 часа лекции, 15 часа практически упражнения и 80 часа за самостоятелна работа. Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и платформа за електронно обучение.

Текущият контрол включва оценка на изготвянето на ландшафтен профил, на една писмена разработка/презентация и на един семестриален тест. До изпит се допускат само студентите получили оценка минимум Среден 3 от текущия контрол. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и представянето на изпита в съотношение 33,3:66,6.

ХОСПЕТИРАНЕ ПО ГЕОГРАФИЯ

ECTS кредити: 3

Семестър: V

Вид на курса: практически упражнения

Часове (седмично) / ЗС: 2 часа седмично   **Оценяване:** текуща оценка

Преподавател: гл.ас.д-р Владимир Караджов

Катедра: География, екология и опазване на околната среда

Природо-математически факултет

E-mail: karadzhov@swu.bg

Анотация:

Статут на дисциплината в учебния план: Задължителна дисциплина за студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история“ с хорариум 30 ч. за група до 15 студента.

Дисциплината "Хоспетиране по география" въвежда студентите в бъдещата им професия. Студентите наблюдават уроци, изнасяни от базовите учители, конферират изнесените уроци по предварително поставени задачи. На първите наблюдения в училище студентите са разделени на подгрупи и на всяка от тях се поставят конкретни задачи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Целта на обучението по дисциплината е студентите да придобият представа за: основни изисквания към урока по география; как да подбират и систематизират задачите, предлагани на учениците; как да оценяват работата на отделния ученик и класа като цяло. Студентите трябва да придобият умения за разработване на различни видове уроци.

Технология на обучението и оценяване:

Студентите трябва да познават МОГ (Методиката на обучението по география) и съдържанието на училищния курс по география: кой учебен материал кога се изучава и на какво ниво, а също и ДОИ (Държавни образователни изисквания) по география и икономика в V – X клас.

Окончателната оценка се оформя от участието на студентите в конфеирането на наблюдаваните уроци – 40%, от представените анализи на наблюдаваните уроци – 30% и от разработен план – конспект на 2 урока – 30%.

ПРИРОДНА ГЕОГРАФИЯ НА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 5,5

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра ГЕООС, Природо-математически факултет

Лектори:

Седмичен хорариум: 3л+1пу

Вид на изпита: писмен

доц.д-р Иван Дреновски, Катедра ГЕООС
E-mail: idri@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “Природна география на България” е една от основните в подготовката на студентите от специалността. Тя има за цел да даде базисни знания за историята и факторите за формирането, спецификата и характеристиките на компонентите на природната среда в България – релеф, климат, води, растителност, животни и почви, както и за особеностите на тяхната регионална диференциация по територията на страната.

Съдържание на учебната дисциплина:

Изясняват се закономерности на генезиса, пространственото разпределение и характерните особености на главните морфоструктурни и морфоскулптурни форми на релефа, на климатичните фактори и климатичните елементи, на подземните и

повърхностните води, на почвите, на растителната покривка и на животинския свят на територията на страната на фона на общогеографските закономерности, проявяващи се в общеевропейски и планетарен мащаб. Студентите се запознават и с методите и принципите на физикогеографска регионализация, както и с индивидуалните особености на комплексните регионални единици от различен таксономичен ранг. Изяснява се техният генезис, структура, природноресурсен потенциал и степента и тенденциите на антропогенно изменение. На практическите занятия студентите изграждат и усъвършенстват умения за събиране на информация от различни източници, за нейния анализ и синтез, сравняване и интерпретация, за работа в екип.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез 45 часа лекции, 15 часа практически упражнения и 100 часа за самостоятелна работа. Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и платформа за електронно обучение.

Текущият контрол включва оценка на изготвени картосхеми, на една писмена разработка/презентация и на един семестриален тест. До изпит се допускат само студентите получили оценка минимум Среден 3 от текущия контрол. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и представянето на изпита в съотношение 33,3:66,6.

НОВА И НАЙ-НОВА ОБЩА ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 6,5

Седмично: 4 ч. лекции, 1 с. упражнение

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Природо-математически факултет

Преподавател:

доц. д-р Иван Методиев Петров

E-mail: ivan_m_petrov@yahoo.com

Анотация:

Дисциплината „Нова и най-нова обща история” е включена като задължителна в учебния план на специалност „Педагогика на обучението по география и история“. Новата и най-нова обща история изучава историята на света в неговата цялост от края на XV век до наши дни. През този период можем да говорим за световна история в същинския смисъл на думата. В лекционния курс се разглеждат основните характеристики на този период - период на преход от феодализъм към модерно общество. В тази епоха се създава световната икономика, извършва се индустриализация, провежда се научно-техническа и военна революция. Изучава се обществено-политическото развитие на отделните страни и региони.

Ударението пада върху надмощието на Европа в областта на теоретичните познания, технологиите, военното дело, политическите идеи и институции, както и на модернизацията на обществата в Източна Европа, Азия и Западното полукълбо.

Съдържание:

Въведение в Новата и най-новата обща история; Английската революция от средата на XVII век; Англия 1660 -1800; Великата Френска революция- Абсолютистският режим във Франция; Международните отношения през XVII-XVIII век; Франция 1799 – 1914 година. Франция по време на Консулството и Империята; САЩ – от създаването си до 1914 година; Германия 1815 – 1914 година; Англия 1815 – 1914 година; Революциите от 1848 – 1849 година в Европа; Международните отношения от началото на XIX век до 1914 година; Първа световна война; Международните отношения след Първата световна война; Германия и Италия 1918 – 1939 година; Англия и Франция 1919 – 1939 година; Русия и СССР 1918 – 1939 година; САЩ – 1919 – 1939 година; Втора световна война 1939 – 1945 година; Англия и Франция 1945 – 2005 година; Германия и Италия 1945 – 2005 година; САЩ – 1945 – 2005 година; СССР 1945 – 1991 година; Международните отношения 1945 – 2005 година.

Организация на обучението:

Обучението се провежда под формата на лекции и семинарни упражнения. Студентите подготвят по една курсова работа по темите от лекционния курс.

ГЕОГРАФИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРАНИ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природо математически факултет

Лектори: доц. д-р Емилия Патарчанова, ас. д-р Гергана Николова

[e-mail:emilia_patarchanova@abv.bg](mailto:emilia_patarchanova@abv.bg), emilia_patarchanova@swu.bg

gergana_nikolova_77@abv.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “География на европейските страни”, е една от избираемите дисциплини при обучението на студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история“. Целта на лекционния курс е да запознае студентите с избрани европейски страни, техния ресурсен потенциал, геодемографски, етноконфесионални характеристики на населението им, особености на политическото устройство и управление, социално-икономическо развитие и регионалната структура.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът е структуриран в два раздела. В първия раздел се разглеждат етапите на формиране на политическата карта на Европа и класификация на страните по водещи критерии. Специално място се отделя на геодемографска и етнорелигиозна характеристика на населението в Европа. Разглеждат се регионалните политико-икономически организации, техните институции, осъществяващи координиращи и ръководни функции, както и основни сфери на дейност и политики. Втората част запознава студентите с конкретни европейски страни. Специално внимание се обръща на регионалните различия в нивото на социално-икономическото развитие на страните, на особеностите на природните условия и ресурси, на демографския им потенциал и държавно устройство. Прави се анализ на макроикономическите показатели за развитието на стопанството на страните. Анализира се ефективността на мерките и програмите на ЕС за преодоляване на вътрешните регионални различия между страните членки на ЕС. Дава се оценка за значението на общата европейска икономика в световното стопанство, като се прави сравнение с други световни икономически центрове и региони.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението включва лекции и практически упражнения. Лекционният курс се провежда въз основа на предварително планиране на всяка лекция, като се включва изложение, обобщение и дискусия, както и връзки между предходната и новата лекция, връзки с други учебни дисциплини и други научни области. Процесът на преподаване е свързан и с използване на средства за онагледяване – презентации, карти, графични изображения, печатни материали и др. На упражненията студентите се научават да анализират статистическа информация, да визуализират тенденции в демографското и социално-икономическо развитие на страните. Дискутират се тенденции в териториалното или историческото развитие на държавите. Разработват и защитават реферати.

Изпитната процедура включва писмен изпит - по две теми от предварително раздаден конспект, отговарящ на съдържанието на учебната програма. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%. Оценяването се извършва по шестобалната оценъчна скала, съгласно ЗВО и Наредба № 21 на МОН / 30.09.2004 г. Кредити се присъждат само ако общата оценка е равна или по-висока от Среден 3, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

КОМПЕТЕНТОСЕН ПОДХОД И ИНОВАЦИИ В ОБРАЗОВАНИЕТО

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л + 1пру

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Лектори: доц. д-р Красимира Теофилова Марулевска

АНОТАЦИЯ

Курсът на обучение по дисциплината *«Компетентностен подход и иновации в образованието»* отчита важността на компетентностния подход в образователната теория и практика, както и значението на иновационните процеси в сферата на образованието. Вниманието е насочено към процесите, свързани с усъвършенстване на педагогическата среда, с повишаване на ефективността и продуктивността на функциониращите образователни структури. В рамките на учебната дисциплина се поставя акцент върху ролята и същността на компетентностния подход в обучението, видовете компетентности, основните методически подходи за формиране на ключови компетентности, както и върху изграждането на иновационна култура на студентите от специалностите, в които се подготвят бъдещи учители. В процеса на обучението студентите имат възможност да придобият знания, да изградят умения и компетенции за адекватни действия и поведение в специфичните условия на иновиране в съвременното училище. Във фокуса на вниманието са новите идеи, осъществявани в конкретната педагогическа среда, и техните технологични измерения в нови подходи, форми, методи, дидактически и възпитателни средства.

Курсът на обучение по дисциплината има задача да стимулира *креативност* у студентите и да формира у тях *професионална и личностна готовност* за възприемане, разбиране и подкрепяне на нововъведенията, както и успешно вграждане на иновационната култура в цялостната структура на професионалната педагогическа компетентност на съвременния учител за прилагане на стратегии, дидактически технологии и методически похвати и форми за изграждане и развитие на ключови компетентности на учениците в образователния процес.

УЧЕБНА ПРАКТИКА ПО ИСТОРИЯ (БИБЛИОТЕКИ, МУЗЕИ, АРХИВИ) – 1 ЧАСТ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2пу

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „История“

Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма по дисциплината „Учебна практика по история (библиотеки, музеи, архиви)“ – 2 част е предназначена за студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история“ на Природо-математическия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Тя запознава студентите с характерните особености на музеите и на музеологията като цяло. Целта на дисциплината е осигуряването на добра теоретична и практическа подготовка в областта на съвременното музейно дело на базата на опита на европейски и български музеи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в проблематиката – преглед на изследванията, музеоложки школи; Музеологията като научна дисциплина – история, теория, методология, музей като културен феномен, функции и основни видове музейна дейност; Възникване на музеите и основни етапи в историческото им развитие – интересът към старините през Античността и Средновековието, колекционерството през Ренесанса, развитие на музеите през 18–19 век; Музейното дело в България – поява и развитие, съвременно състояние на музеите в България; Държавна политика в музейното дело, Нормативна уредба в областта на музейното дело, Нормативната уредба по опазването на културното наследство в Република България; Събирателска и фондова дейност, Регистрация на музейните културни ценности, Описание и научно-техническа обработка на музейни ценности; Специфика на музейните дейности и др. С оглед една от основните функции на музея – опазване на недвижимото културно наследство, са предвидени посещения и запознаване с различни обекти и паметници, което ще даде възможност на студентите да придобият знания за състоянието и проблемите, свързани със съвременното опазване, експониране и адаптиране на културните ценности.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Курсът завършва с писмена научна разработка върху конкретни музеи или културни ценности (движими или недвижими), включващи идеи за тяхното възстановяване, експониране и социализиране. Окончателната оценка счита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита е в съотношение 1:1.

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ГЕОГРАФИЯ НА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 5,5 кредита

Седмичен хорариум: 3 л +1 пу

Семестър: VII

Вид на курса: Лекции и упражнения (практически)

Методическо ръководство:

Катедра: "География, екология и опазване на околната среда"

Природо-математически факултет

Лектори: гл.ас. д-р Владимир Караджов

e-mail: karadzhov@swu.bg

Катедра: "География, екология и опазване на околната среда"

Анотация:

Учебната дисциплина "Икономическа и социална география на България" е задължителна дисциплина за студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история“. Нейното научно-учебно съдържание се разработва и прилага в България, което позволява в учебния процес да се разглеждат, обясняват и изучават общите и преди всичко регионалните геополитически, социално-икономически и екологични проблеми на страната. В този смисъл дисциплината "Социално-икономическа география на България" е фундаментална за

професионалната компетентност и практически умения на завършващите висше географско образование студенти.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дисциплината „Икономическа и социална география на България“ има за цел да даде основни знания в тази област на студентите и да осигури научна подготовка и компетентност за тяхното участие в регионални изследвания и прогнозни разработки, както и в програми за управление на територията.

Приложното значение на лекционния курс се състои в осигуряване разширена научна подготовка, култура и компетентност на студентите, с което биха могли да надграждат във времето в тази област.

С практическите упражнения се цели затвърждаване на придобитите познания и разширяване експериментални знания и умения за работа в съвременна практика и наука.

Технология на обучението и оценяване:

Необходими са основни познания по икономическа и социална география.

Оценяване: текуща оценка и писмен изпит.

НОВА И НАЙ- НОВА ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 3л., 1упр.

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра: География, екология и опазване на околната среда

Природо-математически факултет

Лектор: доц. д-р Кристина Попова

Катедра История

Анотация:

Лекционният курс по нова история на България има за цел да запознае студентите с историографската ситуация и основни дискуссионни полета относно периода на утвърждаването на модерната българска държава и политическата, стопанска и културна история на България. Целта на семинарните занятия е да задълбочат уменията на студентите за самостоятелна работа и анализ на историческите извори, както и да ги запознае с основните проучвания за този период. Лекционният курс обхваща и времето от 1944 до 1989г. и има за цел като въведе студентите в проблематиката на развитието на България по времето на социализма и времето на прехода към демокрация. Специално внимание се обръща на спецификата на изворовата база и работата с периодика, документи и мемоари от този период. Лекционният курс въвежда студентите и в актуалните дебати за характеристиката на социализма като "тоталитарно" или "авторитарно" управление, както и за неговата вътрешна периодизация.

Цели

Целта на курса по Нова и най-нова история на България е студентите да придобият

основни познания за първите десетилетия на модерната българска държава, да затвърдят основните понятия на историческото познание, с които се характеризира модерната епоха и да умеят да боравят с историографията и историческите източници за този период. Целта е освен това студентите да усвоят основните понятия, които са им необходими за да боравят с

източниците от времето на социализма в България, както и особеностите на изворите и историографията от този период

Съдържание на учебната дисциплина:

Конституционни основи на модерната българска държава. Съединително движение и Съединение на княжество България и Източна Румелия. Политически живот и изграждане на партийно-политическа система в края на 19. и началото на 20 век. Лявата алтернатива в политическия живот: социалдемократия, аграризъм, радикализъм. България в годините на Балканските войни /1912 – 1913 г./и Първата световна война Политическата система след Първата световна война. Политическата система и държавният живот след 1934 г. в общо европейско сравнение. България в навечерието и по време на Втората световна война. Установяване на властта на Отечествения фронт 1944 – 1945 г. и неговото първо правителство. Отечественият фронт и опозицията 1945 – 1946 г. Новата конституция от декември 1947 г. и национализацията на индустриалните предприятия и банките. България след Петия конгрес на БРП /к/. България в годините на “размразяването”. Социалистическият блок след смъртта на Сталин през март 1953 г. Възродителният процес”. Основни характеристики на прехода към демокрация 1989 – 2007 г.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват запознаване с нови знания, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – подготовка на курсови работи. Предвижда се провеждането на тестове. Обучението завършва с писмен изпит.

ТЕКУЩА ПЕДАГОГИЧЕСКА ПРАКТИКА ПО ГЕОГРАФИЯ

Брой кредити: 4 кредита

Семестър: VII

Вид на курса: практически упражнения

Часове (седмично) /ЛС: 3 часа седмично

Оценяване: текуща оценка

Преподавател: гл.ас.д-р Надежда Николова,

e-mail: nin@swu.bg

Катедра: „География, екология и опазване на околната среда”,

Природо-математически факултет

Анотация:

По дисциплината "ТЕКУЩА ПЕДАГОГИЧЕСКА ПРАКТИКА ПО ГЕОГРАФИЯ" студентите се учат да прилагат знанията по педагогика, психология и методика на обучението по география на практика. Тя:

- позволява на студентите от наблюдатели на учебния процес да се превърнат в преки участници и негови организатори;
- дава им възможност да получат представа за избраната от тях професия;
- формира у студентите както умения да определят целите на урока по география, така и умения за подбор и използване на подходящ материал (от учебното съдържание, от историята на географското познание, от специализирани научни издания, от житейската практика и т. н.) за постигане на поставените цели;

Всеки студент по време на текущата практика изнася по два урока – един в среден курс (5 – 8 клас) и един в горен курс (8 – 12 клас), а останалите от групата наблюдават урока и след това се прави кратък разбор на наблюдавания урок: посочват се положителните страни и допуснатите грешки.

Цел на дисциплината:

Целта на обучението по дисциплината е студентите да придобият представа за структурата на урока по география, да придобият умения и компетентности за планиране на урок по география – да определят целите и задачите на конкретния урок; как да поднесат на учениците новия материал в зависимост от възрастовите особености и индивидуалните им възможности; да подбират и систематизират информацията и задачите поставени на учениците и подходящи методи за решаването им; да организират и контролират самостоятелната работа на учениците; да оценяват работата на отделния ученик и класа като цяло; да придобият умения за отстраняване на типични грешки допускани от учениците; да изготвят дидактически материали за урока; да организират условия за възникване на проблемни ситуации и др.

При оценяването на урока изнесен от студента трябва да се има предвид:

- предварителната подготовка на студентите за урока;
- особеностите на разработване при изнасяне на различните видове уроци в обучението по география;
- степента на постигане на поставените цели в урока по география;
- организацията и ръководството на самостоятелната работа на учениците;
- активирането на мисловната дейност на учениците;
- работата на учениците с географска карта, глобус, атлас и др. географски помощни средства и средства за онагледяване
- организиране на часове на открито при подходящи условия за целта
- умението за разнообразяване работата в часа и да се задържа вниманието на учениците;
- реализиране на различните методи за обучение по география;
- анализ и самоанализ на изнесените уроци по география в училище;
- как се отстраняват допуснатите от учениците грешки.

Забележка: Темите съответстват на разпределението на базовия учител, при който студентите провеждат текущата практика.

Методи на обучение: Наблюдение, сравнение, анализ и синтез.

Предварителни условия: Студентите трябва да познават методите на обучение по география и съдържанието на училищния курс по география: кой учебен материал кога се изучава и на какво ниво.

Оценяване: Представят разработки на изнесените два урока по география и 10 анализа на наблюдавани уроци в писмен вид. Окончателната оценка се оформя от оценката на изнесените уроци (60%) и от представените разработки и анализи на наблюдавани уроците – 40%.

ТЕКУЩА ПЕДАГОГИЧЕСКА ПРАКТИКА ПО ИСТОРИЯ

Семестър: 7 семестър

Вид на курса: лабораторни упражнения

Часове(седмично)/ЗС: 3 часа седмично

Брой кредити: 4 кредита

Оценяване: текуща оценка

Преподавател: доц. д-р Нурие Муратова

Катедра: История, e-mail: nmuratova@yahoo.com

Анотация:

Статут на дисциплината в учебния план: Задължителна дисциплина за студентите от специалност “Педагогика на обучението по география и история”

Описание на дисциплината: По дисциплината "ТЕКУЩА ПЕДАГОГИЧЕСКА ПРАКТИКА ПО ИСТОРИЯ" студентите се учат да прилагат знанията по педагогика, психология и методика на обучението по история на практика. Това:

- позволява на студентите от наблюдатели на учебния процес да се превърнат в преки участници и негови организатори;
- дава им възможност да получат представа за избраната от тях професия;
- формира у студентите както умения да определят целите на урока по история, така и умения за подбор и използване на подходящ материал (от учебното съдържание и от практиката) за постигане на поставените цели;

Всеки студент по време на текущата практика изнася по два урока – един в среден курс (5 – 8 клас) и един в горен курс (8 – 12 клас), а останалите от групата наблюдават урока и след това се прави кратък разбор на наблюдавания урок: посочват се положителните страни и допуснатите грешки.

Цел на дисциплината: Целта на обучението по дисциплината е студентите да придобият представа за структурата на урока по история, да придобият умения и компетентности за планиране на урок по история – да определят целите и задачите на конкретния урок; как да поднесат на учениците новия материал в зависимост от възрастовите особености и индивидуалните им възможности; да подбират и систематизират задачите предлагани на учениците и подходящи методи за решаването им; да организират и контролират самостоятелната работа на учениците; да оценяват работата на отделния ученик и класа като цяло; да придобият умения за отстраняване на типични грешки допускани на учениците; да изготвят дидактически материали за урока; да организират условия за възникване на проблемни ситуации и др.

При оценяването на урока изнесен от студента трябва да се има предвид:

- предварителната подготовка на студентите за урока;
- особеностите на разработване при изнасяне на различните видове уроци в обучението по история;
- степента на постигане на поставените цели в урока по история;
- организацията и ръководството на самостоятелната работа на учениците;
- активирането на мисловната дейност на учениците;
- уменията за разнообразяване работата в часа и да се задържа вниманието на учениците;
- реализиране на различните методи за обучение по история;
- анализ и самоанализ на изнесените уроци по история в училище;
- как се отстраняват допуснатите от учениците грешки.

Забележка: Темите съответстват на разпределението на базовия учител, при който студентите провеждат текущата практика.

Методи на обучение: Наблюдение, сравнение, анализ и синтез.

Предварителни условия: Студентите трябва да познават МОИ и съдържанието на училищния курс по история: кой учебен материал кога се изучава и на какво ниво.

Оценяване: Представят разработки на изнесените два урока по история и три анализа на наблюдавани уроци в писмен вид. Окончателната оценка се оформя от оценката на изнесените уроци (60%) и от представените разработки и анализи на наблюдавани уроците – 40%.

УЧЕБНА ПРАКТИКА ПО ИСТОРИЯ – II ЧАСТ

ECTS кредити: 3

Форма на проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра: „География екология и опазване на околната среда”

Природо-математически факултет

Лектор: гл.ас. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История”

e-mail: m_s_g@mail.bg

АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Учебна практика по история (библиотеки, музеи, архиви)” – 2 част е предназначена за студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история” на Природо-математическия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград, редовно обучение, VII семестър.

Съдържанието на учебната програма запознава студентите с характерните особености на музеите и на музеологията като цяло. Студентите ще се запознаят с музеологията като научна дисциплина, с историческото развитие на музеите от древността до днес, с колекции на най-големите европейски музеи, съхраняващи и провокиращи културната памет на съвременниците, като Лувъра, Британския музей, Музея на римската цивилизация в Рим, Ермитажа, Прадо и др., чрез използването на мултимедийни средства. Представено е развитието на музейното дело в България и нормативната уредба, свързана с него и с опазването на културното наследство. В практическо отношение студентите ще се запознаят с особеностите на музейната работа на основата на дейността на музеите в Югозападна България. С оглед една от основните функции на музея – опазване на недвижимото културно наследство, е предвидено запознаване с различни обекти и паметници, което ще даде възможност за запознаване с проблемите, свързани със съвременното опазване, експониране и адаптиране на културните ценности.

Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес.

Целта на дисциплината е осигуряването на добра теоретична и практическа подготовка в областта на съвременното музейно дело на базата на опита на европейски и български музеи. Курсът завършва с писмена научна разработка върху конкретни музеи или културни ценности (движими или недвижими), включващи идеи за тяхното възстановяване, експониране и социализиране.

Изпитна процедура

До изпит се допускат само студентите, които са изпълнили изискванията на Правилника за образователната дейност на университета, както и изискванията за овладяване съдържанието на учебната дисциплина, заложен в тяхната аудиторна и извънаудиторна заетост. Общата оценка от текущия контрол не трябва да бъде по-ниска от Среден 3.

Изпитната процедура включва писмен изпит по две теми и от различните раздели в съдържанието на учебната дисциплина. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%.

Оценяването се извършва по шестобалната оценъчна скала, съгласно ЗВО и Наредба № 21 на МОН / 30.09.2004 г.

Писмените работи се съхраняват в архива от шест месеца до една година.

Кредити се присъждат само, ако общата оценка е равна или е по-висока от Среден 3, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПРИБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л и 1упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра „География, екология и опазване на околната среда”

Природоматематически факултет

Лектор:

Проф. д-р Пелагия Михайлова Терзийска,

Факултет по педагогика, кат. „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: pterziyska@abv.bg

Анотация:

Дисциплината включва изучаването на основните концепции и спецификата на приобщаващото образование. Целта е да се запознаят студентите със същността на основните явления в областта на интегрираното и приобщаващото образование и обясняващите ги понятия. Усвояване на умения за анализ на проблеми, свързани с практическото реализиране на приобщаващото образование.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основните съдържателни акценти са: Възникване и развитие на идеята за интеграция на лицата със специални образователни потребности. Нормативна база на приобщаващото образование - основни съвременни нормативни документи за осъществяване на приобщаващо образование. Запознаване с предпоставките, условията, факторите, принципите, методиката на приобщаващото образование.

Технология на обучението и оценяването:

Обучението включва лекции и семинарни упражнения. Знанията се предлагат в система, като се използват интерактивни методи – казуси, дискусии, дебати, делови игри, PowerPoint презентации. По време на занятията се демонстрират примери на успешни практики на приобщаващо образование в страната и чужбина. Установени са точни критерии за разработване на реферати, които се предават в определен срок и след проверка се дискутира по тях. Крайната оценка е резултат от текущия контрол и от изпитната оценка.

ДЪРЖАВНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ СТАНДАРТИ

ECTS кредити: 1

Форма на проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен

Семестър: VIII

Методическо ръководство:

Катедра: „География екология и опазване на околната среда”

Природо-математически факултет

Лектор: доц.д-р Иван Дреновски,

катедра „География екология и опазване на околната среда”

e-mail: idri@abv.bg

АНОТАЦИЯ

Курсът “Държавни образователни стандарти” заема важно място в подготовката на бъдещите учители по география. Той има за цел да ги запознае с цялостната нормативна уредба в системата на предучилищното и училищното образование в България, разработена след приемането на ЗПУО през 2015 г. Акцентира се върху най-важните за работата на учителите държавни образователни стандарти, общо 19 на брой, които представляват съвкупност от задължителни изисквания за резултатите в системата на предучилищното и училищното образование, както и за условията и процесите за тяхното постигане. Особено внимание се обръща на стандартите за учебния план, за общообразователната и профилираната подготовка, за оценяването на резултатите от обучението на учениците, за информацията и документите, статута и професионалното развитие на учителите, нормирането и заплащането на труда, както и за организацията на дейностите в училищното образование. По този начин студентите се запознават и подготвят за изпълнението на редица административни задължения, пряко свързани с упражняването на учителската професия.

Текущ контрол

През семестъра се извършва периодичен контрол. За целта се организират дискусии в края на всяка лекция. Освен това се възлага разработването на реферат или презентация. Разработените реферати или презентации се представят пред останалите студенти, които изказват мнение за представянето на колегите си. В рамките на семестъра студентите решават един електронен тест върху учебното съдържание по дисциплината.

Критерий за оценяване е степента на изпълнение на задачите (реферат или презентация, тест) като се отчитат и: равнищата на компетентност, аналитичност, разбиране, проявени по време на дискусиите.

Оценяването се извършва по шестобалната оценъчна скала, съгласно ЗВО и Наредба № 21 на МОН / 30.09.2004 г.в зависимост от изпълнението на задачите.

УЧЕБНА ПРАКТИКА ПО ГЕОГРАФИЯ

ECTS кредити: 3

Форма на проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен

Семестър: VIII

Методическо ръководство:

Катедра: „География екология и опазване на околната среда”

Природо-математически факултет

Лектор: гл.ас.д-р Владимир Николов Караджов,

катедра „География екология и опазване на околната среда”

e-mail: preceptor@abv.bg

Анотация:

Дисциплината има за цел да осигури добра практическа подготовка по география. Използват се възможностите за сътрудничество със структурите на НП ”Рила” и НП ”Пирин”, държавните горски стопанства и Регионална дирекция по горите – Благоевград, създават се възможности за теренни наблюдения и измервания по долината на р. Благоевградска Бистрица. Студентите имат възможност да участват и в дейности по анкетиране, социологически проучвания и други социално-икономически изследвания на терена. Практиката завършва с писмена разработка върху поставена научна задача от областта на физическата или социално-икономическата география.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът започва с въвеждаща теоретична част върху техниките и методите на географските изследвания. Инструкции за работа с уреди, въвеждане, обновяване и анализиране на събраната информация, методи за коректно получаване и оценяване на данните от изследването. Запознаване с основните социологически методи при набиране на данни от теренни изследвания в областта на демографските процеси, населението и селищата. След това се преминава към изпълнение на конкретни практически задачи, предизвикани от нуждите на практическото изследване.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез практически упражнения и самостоятелна работа. Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и пряко ангажиране на студентите чрез занятия в урбанизирана среда и/или на място при избрани географски природни обекти.

Окончателната оценка се формира на базата на оценката от текущия контрол и писмената работа в съотношение 1:1 в случай, че всяка една от оценките е минимум 3. При слаб 2 не се извършва съотнасяне.

УЧЕБНА ПРАКТИКА ПО ИСТОРИЯ –

III част

ECTS кредити: 3

Форма на проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен

Семестър: VIII **Методическо ръководство:**

Катедра: „История”, Правно-исторически факултет

Лектор:

гл.ас. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История”
e-mail: m_s_g@mail.bg

Анотация:

Дисциплината цели да осигури добра практическа подготовка по история предимно на основата на дейността на Регионален исторически музей – Благоевград и др. Студентите ще имат възможност да участват в конкретни дейности като регистрация, описание и научно-техническа обработка на културни ценности, експозиционна дейност, изнасяне на беседи пред посетители и т.н. Практиката завършва с писмена научна разработка върху движими или недвижими културни ценности, включваща идеи за тяхното възстановяване, експониране и социализиране.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът започва с кратка въвеждаща теоретична част върху музея, неговото развитие и съвременно състояние, държавната политика и нормативна уредба в областта на музейното дело и опазването на културното наследство в България. Практическата част протича в музейна среда и при различни обекти (археологически и исторически).

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез практически упражнения и самостоятелна работа. Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и пряко ангажиране на студентите чрез занятия в музейна среда и на място при недвижими културни ценности. Окончателната оценка се формира на базата на оценката от текущия контрол и писмената работа в съотношение 1:1 в случай, че всяка една от оценките е минимум 3. При слаб 2 не се извършва съотнасяне.

СТАЖАНТСКА ПРАКТИКА ПО ГЕОГРАФИЯ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 4 ч. пр. упр.

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: VIII семестър

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природо математически факултет

Лектори: доц. д-р Емилия Патарчанова,

e-mail:emilia_patarchanova@abv.bg, emilia_patarchanova@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплината "Преддипломна педагогическа практика по география" е задължителна за студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история“. Тя обезпечава самостоятелно участие на студентите в учебно-възпитателния процес в българското училище под ръководството на базовия учител и контрола от страна на отговорника за практиката. Със заповед на Ректора студентите се разпределят на 10-седмична практика в училище. Всяка седмица те изнасят по три нови урока и наблюдават свои колеги. За цялата практика трябва да изнесат 32 урока в горен и/или среден курс. Базовите учители оказват помощ при разработката на уроците и контролират работата на стажантите в училище. Ако стажантът не е подготвен за урока, базовият учител и директорът имат право да поискат прекъсване на стажа.

Съдържание на учебната дисциплина:

Целта на обучението по дисциплината е студентите да придобият представа за

структурата на урока по география, да придобият умения и компетентности за планиране на урок по география – да определят целите и задачите на конкретния урок; как да поднесат на учениците новия материал в зависимост от възрастовите особености и индивидуалните им възможности; да подбират и систематизират задачите предлагани на учениците и подходящи методи за решаването им; да организират и контролират самостоятелната работа на учениците; да оценяват работата на отделния ученик и класа като цяло; да придобият умения за отстраняване на типични грешки допускани на учениците; да изготвят дидактически материали за урока; да организират условия за възникване на проблемни ситуации и др. При несправяне със задълженията на учител от страна на студента, базовият учител и директорът имат право да изискат съответно прекъсване на практиката. Студентите редовно попълват стажантските книжки, заверяват ги в училището, където са провели ППП по география и след приключване на практиката ги представят в учебен отдел.

Технология на обучението и оценяване:

При оценяването на урока изнесен от студента трябва да се има предвид:

- предварителната подготовка на студента за урока;
- разработените план-конспекти на изнесените различни видове уроци по география;
- вариантите и степента на постигане на поставените цели в урока;
- организацията и ръководството на самостоятелната работа на учениците;
- формирането на умения и компетентности в обучението по география
- формирането на пространствено мислене у учениците;
- степен на владеене на разнообразен методически инструментариум и реализиране на различните методи за обучение по география;
- анализ и самоанализ на изнесения урок по география в училище;

Окончателната оценка се оформя от оценката на изнесените уроци /наблюдавани от отговорника по практика/ – 50%, от представените разработки на уроците – 30% и от оценката на базовия учител 20%.

Оценката на преддипломната педагогическа практика включва текущ контрол от отговорника по практика. До ДПИ по география се допускат само студенти, които са провели практиката, положили са успешно всички семестриални изпити и са получили минимум оценка Среден 3 на текущ контрол на ППП по география.

СТАЖАНТСКА ПРАКТИКА ПО ИСТОРИЯ

Семестър: VIII семестър

Вид на курса: практически упражнения

Часове(седмично)/ЛС: 4 часа седмично

Брой кредити: 5 кредита

Оценяване: текуща оценка

Преподавател: доц. д-р Нурие Муратова

Катедра: История, e-mail: nmuratova@yahoo.com

Анотация:

Статут на дисциплината в учебния план: Задължителна дисциплина за студентите от специалност “Педагогика на обучението по география и история”

Описание на дисциплината: Дисциплината "ПРЕДДИПЛОМНА ПЕДАГОГИЧЕСКА ПРАКТИКА ПО ИСТОРИЯ" включва самостоятелно участие на студентите в учебно-възпитателния процес под прякото ръководство на базовия учител и контрол от страна на отговорника за практиката. Със заповед на Ректора студентите се разпределят на 8 седмична практика в училище. Всяка седмица те изнасят по четири урока и наблюдават четири

часа свои колеги. За цялата практика трябва да изнесат 15 урока в горен и 15 урока в среден курс. Базовите учители оказват помощ при разработката на уроците и контролират работата на стажантите в училище. Ако стажантът не е подготвен за урока, базовият учител и директорът имат право да поискат прекъсване на стажа.

Цел на дисциплината: Целта на обучението по дисциплината е студентите да придобият представа за структурата на урока по история, да придобият умения и компетентности за планиране на урок по история – да определят целите и задачите на конкретния урок; как да поднесат на учениците новия материал в зависимост от възрастовите особености и индивидуалните им възможности; да подбират и систематизират задачите предлагани на учениците и подходящи методи за решаването им; да организират и контролират самостоятелната работа на учениците; да оценяват работата на отделния ученик и класа като цяло; да придобият умения за отстраняване на типични грешки допускани на учениците; да изготвят дидактически материали за урока; да организират условия за възникване на проблемни ситуации и др.

При оценяването на урока изнесен от студента трябва да се има предвид:

- предварителната подготовка на студентите за урока;
- особеностите на разработване при изнасяне на различните видове уроци в обучението по история;
- степента на постигане на поставените цели в урока по история;
- организацията и ръководството на самостоятелната работа на учениците;
- активирането на мисловната дейност на учениците;
- умението за разнообразяване работата в часа и да се задържа вниманието на учениците;
- реализиране на различните методи за обучение по история;
- анализ и самоанализ на изнесените уроци по история в училище;

Предварителни условия: Студентите трябва да познават МОИ и съдържанието на училищния курс по история: кой учебен материал кога се изучава и на какво ниво.

Оценяване: Представят разработки на изнесените уроци по история в писмен вид. Окончателната оценка се оформя от оценката на 3 от изнесените уроци /наблюдавани от отговорника по практиката/ – 60%; от представените разработки на уроците – 20%; и 20% от оценката на базовия учител.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

ИСТОРИЯ НА ДРЕВНИЯ ИЗТОК

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2 ч.л

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит Вид на изпита: писмен

Семестър: I

Методическо ръководство: Катедра: История Правно-исторически Факултет

Лектор: гл. ас. д-р Александър Савов Порталски, кат. История

e-mail: portalsky@abv.bg

Анотация:

Курсът по история на класическия Древен Изток обхваща цивилизациите на Египет, Месопотамия, Сирия, Мала Азия и Иран от началните им проявления до елинистическия период. Уводната част анализира характерните белези на ранните държави изобщо и проявленията им в Близкия Изток. Египетската цивилизация е разгледана първа като модел за историческо развитие и културен център на Източното Средиземноморие. Следват Шумер, Акад, Вавилон, Асирия, Хетското царство, Троя, Фригия, Лидия и Ахеменидска Персия. Поради огромната библейска литература и специфичната проблематика курсът не включва Израел и Юдея.

Цел на курса лекции е студентите да се запознаят с най-ранните прояви на политически и социален живот на хората и да откриват културните влияния на тези цивилизации, видими и до днес.

Ключови понятия: древност, античност, култура, цивилизация, Египет, Месопотамия, водоземлена община, клинопис, иероглиф, зикурат, хитити, Персия, световна държава.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционен курс. Студентите правят писмена работа в час, тест и разработват курсови работи, които представят пред колегите си. Изискванията за завърка на семестъра са показани положителни резултати в контролните работи и тестовете и представена курсова работа. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1 : 1 в случай, че всяка една от оценките е минимум среден 3 (при слаб 2 от текущия контрол или изпита не се извършва съотнасяне).

АРХЕОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен изпит

Семестър: I

Методическо ръководство:

Катедра „История“

Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящият специализиран курс по дисциплината „Археология“ е предназначен за студентите от специалност „География и история“ на Природо-математическия факултет към

Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград. Курсът е разделен на две части – „Класическа археология“ и „Археология на България“. Първата част разглежда материалната и духовна култура на Древна Гърция и Древен Рим, а втората – археологическото наследство на българските земи от праисторията до късната античност. Целта е студентите да се запознаят с най-значимите археологически открития и най-новите научни концепции и интерпретации.

Съдържание на учебната дисциплина:

В първата част на програмата са разгледани характеристиките на градоустройството и архитектурата, скулптурата, керамиката, религията и погребалните практики в Древна Гърция през различните периоди (геометричния, архаичния, класическия и елинистичния периоди). Представени са спецификите на древноримската култура през републиканския и императорския периоди в градоустройството и архитектурата, инженерното оборудване, пластичните изкуства и др. Вторият раздел проследява появата и развитието на археологията в България, праисторическите култури по българските земи, Тракийска култура през I хилядолетие пр. н.е. и културата в Римска Тракия (I–IV век).

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. Преподаването е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1.

БИОГЕОГРАФИЯ И ГЕОГРАФИЯ НА ПОЧВИТЕ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+0су+0лу+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра: "География, екология и опазване на околната среда"

Факултет: "Природо-математически"

Преподавател: гл.ас. д-р Надежда Николова

E-mail: nadejda_nikolova@abv.bg, nin@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина "Биогеография" е една от фундаменталните научни дисциплини в географията имаща за цел да предаде на студентите знания за историята, развитието и еволюцията на живите организми, както и факторите определящи съвременното им разпространение в географското пространство.

Като наука изучаваща разпределението на растителната покривка и животинските организми, тя дава също и необходимия фундамент за развитието на регионалните географски науки, като – природна география на континентите и география на страните и България.

Изучавайки родствените връзки и екологичните характеристики на видовете, сегашните природогеографски условия, както палеогеоморфоложките, палеоклиматичните и палеонтологичните факти, биогеографията е призвана още и да прогнозира бъдещото развитие на организмовите ареали и ареалите на биотичните съобщества, въз основа на разработването на различни прогнозни модели и тематични карти.

Биогеографията решава и проблеми, свързани с практическата дейност на човека, каквито са разкриването, защитата и рационалното използване на ресурсите в биосферата.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс по обща биогеография се изучава от студенти в първи курс на

специалността „Педагогика на обучението по география и история“. Целта е да се придобият знания свързани с :

- Причините за разпространението и разселването на организмите.
- Обхвата на основните биомите на сушата, обособени на базата на географските закономерности.
- Биогеографските особености на Световния океан и океанските острови;
- Биоразнообразието на България.
- Теоретични постановки и практически упражнения по осъществяване на биогеографски райониране на Света и България;

Технология на обучението и оценяване:

Задачата на дисциплината е студентите да се научат умело да използват получените знания за съставянето на биогеографски карти, да класифицират различни биоценози и елементарно да определят флората и фауната на дадена територия.

В резултат на изучаването на дисциплината студентите е необходимо да знаят:

- основните представители на флората и фауната в биомите на сушата и в океана.
- причините и факторите определящи разпространението на съвременните организми.
- принципите на биогеографското райониране.

Лекциите и упражненията се провеждат на основата на материално-техническата база на катедра "ГЕООС", както и извън нея, на територията на НП „Рила“, „Пирин“ и ПП „Беласица“. За учебни цели се използва и базата на БАН в лицето на „Ботаническата градина“, „Природонаучният музей“ и различни стационари на Института по гората. За онагледяване на преподавания лекционен материал се използва компютър с видео - проектор, учебни видеофилми, специализиран ГИС софтуер (ArcGIS), нагледни материали (табла, схеми и карти), част от които са разработвани като курсови и дипломни работи на студенти.

Извънаудиторната подготовка на студентите е свързана основно с работа в библиотека и в интернет, индивидуални и групови консултации.

По време на курса на обучение се извършва текущ контрол за оценяване на знанията, включващ разработването и защитата на реферат или презентация, които отговарят на съдържанието на лекционния материал. Всеки студент изготвя терминологичен речник, а придобитите знания и умения се оценяват чрез колоквиуми под формата на тест. Оценяването се извършва по шестобалната система в зависимост от изпълнението на задачата: Отличен 6 – над 89% , Много добър 5 – 70% - 89 % , Добър 4 – 50% -70%, Среден 3– 30% - 50%, Слаб 2 – под 30%. До изпит се допускат само студентите, които са изпълнили изискванията на Правилника за образователната дейност на ЮЗУ, изпълнили са и изискванията за овладяване съдържанието на учебната дисциплина, заложили в тяхната аудиторна и извънаудиторна заетост и общата оценка от текущия контрол е не по-ниска от Среден 3.

ИСТОРИЯ НА ГЕОГРАФСКОТО ПОЗНАНИЕ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природо математически факултет

Лектор: доц. д-р Емилия Патарчанова,

e-mail: emilia_patarchanova@abv.bg   emilia_patarchanova@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “История на географското познание”, е една от избираемите

дисциплини при обучението на студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история“. Основната цел на лекционния курс да запознае студентите с възникването и утвърждаването на география като наука и мястото ѝ в системата на науките; с етапите, през които преминава развитието ѝ; обосноваването на съвременния предмет, задачи и методи на изследване. Акцентира се върху класификациите на географските науки, основни теории и школи, основни научни направления и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът е структуриран в два раздела. Първият раздел е посветен на историческото развитие на географското познание и оформянето на науката география. Представено е нейното развитие по периоди от древността до съвременното. Акцентирано е на основните приноси на конкретни учени за развитието на географията. Вторият раздел разглежда съвременното развитие на географската наука през XX –ти и XXI-ви век. Анализират се постиженията на водещите географски школи в света, на приносите им за развитието на съвременната география, на конкретни учени от други науки, които развиват географското познание.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението включва лекции и практически упражнения. Лекционният курс се провежда въз основа на предварително планиране на всяка лекция, като се включва изложение, обобщение и дискусия, както и връзки между предходната и новата лекция, връзки с други учебни дисциплини и други научни области. Процесът на преподаване е свързан и с използване на средства за онагледяване – презентации, карти, графични изображения, печатни материали и др. На упражненията студентите усвояват умения за прилагане на методите на сравнението и анализа. Разработват и защитават реферати.

Изпитната процедура включва писмен изпит - по две теми от предварително раздаден конспект, отговарящ на съдържанието на учебната програма. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%. Оценяването се извършва по шестобалната оценъчна скала, съгласно ЗВО и Наредба № 21 на МОН / 30.09.2004 г. Кредити се присъждат само ако общата оценка е равна или по-висока от Среден 3, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПИСМЕНА И ГОВОРНА КУЛТУРА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л, 1пу

Семестър: II

Форма за оценяване:

Изпит

Методическо ръководство:

Катедра по български език

Преподавател:

проф. д-р Антони Стоилов

e-mail: antony100@swu.bg

Анотация

Дисциплината запознава студентите с правописните и с правоговорните правила, действащи в момента в съвременния български книжовен език.

Съдържание на учебната дисциплина

Правила за оформяне на рубрики. Правила за оформяне на текст под заглавие. Правила за оформяне на текстове към неезиков илюстративен материал. Текстове Правила за употреба на главни букви при адресиране и в обръщението на молби, официални писма и декларации. Правила за писане на главни букви в несвързан и в свързан текст. Правила за слято, полуслято и разделно писане при съществителните имена, прилагателните имена, числителните имена, наречията, сложните предлози. Правила за употреба на запетая в простото и в сложното изречение. Правила за употреба на кавички и на точка. Правила за употребата на променливото

Я. Правила за метатеза на съчетанията -ър-/-ръ- и -ъл-/-лъ- . Правила за писане на пълен и на кратък определителен член. Правила за образуване на бройна форма със съществителни, назоваващи лица, и със съществителни, назоваващи нелица. Система за транслитериране. Латинската цифрова система. Синтактично съгласуване. Правила за изговор на глаголни окончания, на определителни членове и на предлози.

Технология на обучението и оценяване

Занятията по дисциплината включват лекционни занятия. Темите за тях се обявяват предварително, като от студентите се изисква да участват в дискусиите по поставените за разглеждане въпроси с мнение, решаване на практически казуси, реферат.

Семестриалният изпит е писмен. От студентите се изисква да отстранят допуснатите грешки в шест задачи, като оценяването се осъществява по предварително оповестена скала.

БЪЛГАРИЯ И ЕВРОПА – ИСТОРИЧЕСКА КАРТОГРАФИЯ И СИМВОЛНА ГЕОГРАФИЯ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра История

Правно-исторически факултет

Лектор: доц.д-р Стефан Дечев, кат. История,

E-mail: stdetchev@yahoo.com

Седмичен хорариум: 2л

Вид на изпита: писмен

Анотация:

През последните близо две десетилетия по света, в Европа и в България, възникнаха нови представи за света, в който живеем. Организацията на пространството, характерна за годините на Студената война, изчезна. Глобализацията и процеса на европейската интеграция поставиха под въпрос традиционното символно картографиране в глобален, европейски и регионален план. Нов живот беше даден на изследователски полета като геополитика, културна география, културна морфология и др. Предишните хегемонистични представи за света около нас през 80-те и 90-те години бяха поставени под съмнение и бяха провокирани оживени и острастени научни и политически дебати. Вдъхновени от изследванията на М. Фуко и Ед. Саид, историци като Л. Улф и М. Тодорова, поставиха проблеми свързани с “картографирането” на Източна Европа, Венеция, Далмация и Балканите. Поднови се интереса и на географи, които работят в традициите на културната или философска география водеща началото си от Карл Ритер и Видал дьо Ла Блаш. Представеният курс ще се базира на интердисциплинарен подход и ще проследи в исторически план проблемите на картографирането и символната география съотнесени към символа “Европа”, културната представа за континентите и мисленето на българската идентичност.

Съдържание на учебната дисциплина:

Проблеми на менталното картографиране и символната география в историята; Представата за “Европа” и нейното историческо развитие; Географски знания в средновековна България; Европа сред българите през османския период (XV - XVIII в.) Раждането на модерната представа за Европа и модерната българска идентичност през Възраждането; Европа и българската символна география от Освобождението до войните; Европа и българската символна география през междувоенния период; Символната география през комунистическия период; „Европа” в българската символна география по времето на прехода към демокрация;

Технология на обучението и оценяване:

Посещението на седмичните занятия е задължително и част от оценката в края. Под внимание се взима и участието в индивидуални консултации, както и активна работа по

време на семестъра. Провеждат се и контролни работи и тестове. Изнасят се и кратки реферати, които също участват в крайното формиране на оценката. Накрая се провежда и окончателен тест за допускане до писмен изпит, както и писмен изпит.

ТРАКОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2 л

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра: История

Правно-исторически Факултет

Лектори:

проф. дин Калин Стойнев Порожанов, кат. *История*, e-mail: kalinsp@abv.bg

гл. ас. д-р Александър Савов Порталски, кат. *История*, e-mail: portalsky@abv.bg

Анотация:

Тракологията е комплексна междудисциплинна наука, която изследва Историята на Тракия и траките в Древността. Нейните извори са писмени, археологически, лингвистични и живата старина, запазена в традиционната народна култура. Историята на Тракия и траките се представя като неразделна част от Старата история на Югоизточна Европа и Мала Азия.

Съдържание на учебната дисциплина:

Тракийското общество и сходните нему, както от Древния Изток, така и от Ахейска Гърция и от Рим през Царския период, се оказват правило в развитието на древните общества. Елада и Рим, само в определени периоди от античната си история, са изключения от това правило. Ето защо курсът лекции История на Тракия и траките представя общество, различно от класическото антично, каквито са тези в Елада и Рим. Така могат да се видят сходствата на Историята на Тракия и траките с останалата част от обществата от Историята на Стария свят. Да се разбере, че първата е неразделна част от втората, а не просто нейна периферия. Могат да се видят спецификите в характеристиката на Историята на Тракия и траките, които са в основата и са част от нашата българска култура и история. Историята на Тракия и траките не представя само и толкова затворена самобитна култура, колкото че тази култура се развива чрез взаимодействия и взаимовлияния с близки и по-далечни цивилизации и култури, чрез контактните зони, както по вода, така и по суша.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекционен курс. Студентите правят писмена работа в час, тест и разработват курсови работи, които представят пред колегите си. Изискванията за заверка на семестъра са показани положителни резултати в контролните работи и тестовете и представена курсова работа. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1 : 1 в случай, че всяка една от оценките е минимум *среден 3* (при *слаб 2* от текущия контрол или изпита не се извършва съотнасяне).

ПОЛИТИЧЕСКА ГЕОГРАФИЯ И ГЕОПОЛИТИКА

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природо математически факултет

Лектори: доц. д-р Емилия Патарчанова, ас. д-р Гергана Николова

e-mail: emilia_patarchanova@abv.bg, emilia_patarchanova@swu.bg

gergana_nikolova_77@abv.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “Политическа география и геополитика”, е избираема в учебния план на специалност „Педагогика на обучението по география и история“. Основната цел на лекционния курс да запознае студентите с възникването и утвърждаването на политическата география и геополитика като научна област в системата на географските науки; етапите, през които преминава развитието ѝ; основни теории и геополитически школи и др. Специално внимание е отделено на глобалните и регионалните геополитически модели и влиянието им върху съвременните междудържавни отношения, както и на взаимоотношенията между политическата география, геополитиката, геостратегията и национална сигурност. Тя има ключова роля за формиране на политическата култура.

Съдържание на учебната дисциплина:

В структурен план темите са групирани в три раздела. Първият обхваща развитието и периодизацията на политическата география и геополитика. Проследява се еволюцията на основните идеи, теории и школи, свързани с политикогеографското познание. Акцентира се на избрани учени и създадени от тях направления, оказали съществено влияние не само върху развитието на политическата география, но и върху политическата култура и поведение на човечеството. Вторият раздел е посветен на възникването и развитието на държавата в географското пространство, видове, функции и устойчивост на държавните граници. Обосновава се геополитическа класификация на държавните в света. Включени са и теми за международните организации, защитата на националните интереси и националната сигурност на държавата. Третият раздел анализира в политикогеографски и геополитически план основните, ключови региони на света.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението включва лекции и практически упражнения. Лекционният курс се провежда въз основа на предварително планиране на всяка лекция, като се включва изложение, обобщение и дискусия, както и връзки между предходната и новата лекция, връзки с други учебни дисциплини и други научни области. Процесът на преподаване е свързан и с използване на средства за онагледяване – презентации, карти, графични изображения, печатни материали и др. На упражнения студентите се научават да прилагат алгоритъма за политикогеографски анализ; да оценяват обективно съществуващата глобална и регионална политикогеографска структура на света и да картографират изследваните процеси и явления и др. Дискутират се геополитически тенденции в развитието на глобалната общност и отделни региони. Студентите разработват и защитават реферати.

Изпитната процедура включва писмен изпит - по две теми от предварително раздаден конспект, отговарящ на съдържанието на учебната програма. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%. Оценяването се извършва по шестобалната оценъчна скала, съгласно ЗВО и Наредба № 21 на МОН / 30.09.2004 г. Кредити се присъждат само ако общата оценка е равна или по-висока от Среден 3, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ПОЛИТИЧЕСКА И ИКОНОМИЧЕСКА ОРГАНИЗАЦИЯ НА РЕГИОНИТЕ

ECTS кредити: 4,5

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: III

Методическо ръководство:

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Вид на изпита: писмен

Катедра География, екология и опазване на околната среда
Природо математически факултет

Лектори: доц. д-р Емилия Патарчанова, ас. д-р Гергана Николова
e-mail: emilia_patarchanova@abv.bg, emilia_patarchanova@swu.bg
gergana_nikolova_77@abv.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “Политическа и икономическа организация на регионите” е избираема в учебния план на специалност „Педагогика на обучението по география и история“. Основната цел на лекционния курс да запознае студентите с особеностите на политическата и икономическа организация и структура на основните географски региони в света; с оформянето и структурирането на политическата им карта и многообразието от форми на политическо и държавно управление; със спецификата на лингвистичната, етническата и конфесионалната им структура; с водещите икономически организации в регионите и влиянието им върху съвременните междудържавни отношения.

Съдържание на учебната дисциплина:

В структурен план темите са групирани в пет раздела, посветени на всеки един от основните географски региони: Европейски, Северно-американски, Азиатско-Тихоокеански, Латино-американски и Африкански. Във всеки раздел са включени теми за политическата карта и организация на региона, за формите на политическо и държавно управление, за лингвистичната, етническата и конфесионалната им структура, за водещите икономически организации в регионите и др.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението включва лекции и практически упражнения. Лекционният курс се провежда въз основа на предварително планиране на всяка лекция, като се включва изложение, обобщение и дискусия, както и връзки между предходната и новата лекция, връзки с други учебни дисциплини и други научни области. Процесът на преподаване е свързан и с използване на средства за онагледяване – презентации, карти, графични изображения, печатни материали и др. На упражнения студентите се научават да прилагат алгоритъма за политикогоеографски анализ; да оценяват обективно съществуващата глобална и регионална политикогоеографска структура на света и основните икономически организации и полюси на растеж, да картографират изследваните процеси и явления и др. Дискутират се съвременните тенденции в развитието на глобалната общност и отделните региони. Студентите разработват и защитават реферати.

Изпитната процедура включва писмен изпит - по две теми от предварително раздаден конспект, отговарящ на съдържанието на учебната програма. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%. Оценяването се извършва по шестобалната оценъчна скала, съгласно ЗВО и Наредба № 21 на МОН / 30.09.2004 г. Кредити се присъждат само ако общата оценка е равна или по-висока от Среден 3, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ГЕОГРАФСКИ ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ

ECTS кредити: 5,5

Седмичен хорариум: 2л+2пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „География, екология и опазване на околната среда“

Факултет Природо-математически

Лектори:

доц. д-р. Пенка Кастрева, гл.ас. д-р Галина Безинска

E-mail: penkakastreva@swu.bg, galinabezinska@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “Географски информационни системи” е избираема и се изучава от студентите в специалност „Педагогика на обучението по география и история“. Лекционният курс представя общите концепции за изграждане и реализиране на ГИС. Всички познания са пряко ориентирани към системите за картографиране, управление, анализ и подпомагане вземането на решения при управление на географски обекти и територии, които имат локално, регионално и глобално разпространение.

С практическите упражнения цели да се дадат конкретни знания и умения за работа с потребителски ГИС софтуер.

Съдържание на учебната дисциплина:

Темите са групирани в модули засягащи фундаментални теоретични направления с които се цели да се дадат конкретни знания за: появата, технологичното обслужване на ГИС; предпроектни проучвания и етапите на проектиране и изграждане на базите данни на ГИС и приложението им в различни професионални области. Изучаваният материал включва темите: Основни аспекти на ГИС: видове системи, основни компоненти, предимства, техническо и програмно осигуряване на ГИС; База данни: Типове данни в ГИС; Пространствени данни - модели и формати, координатни системи и картни проекции, факторът време в ГИС; Непространствени данни - модели атрибути данни, метаданни; Основни характеристики на базата данни за ГИС; Основни операции с данни: Въвеждане и кодиране на данни. Обединяване на данни. Координатни трансформации. Управление на данни. Представяне на данни; Географски анализи: Концепция на географските анализи.

Картографска алгебра. Пространствени, мрежови, растерни и таблични анализи; Приложения на ГИС.

Практическите упражнения включват: 1) запознаване с интерфейса и функционалността на ArcGIS; 2) избор на типове и структуриране на данните; 3) прилагане на съвременни методи за съхранение и управление на данните – въвеждане, обработване и представяне на графични и атрибути данни; 4) примери за извършване на географски анализи при третиране на различни проблеми в управлението на стопанския живот в страната.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите и упражненията се провеждат изключително на основата на материално-техническата база на катедра "ГЕООС". За онагледяване на преподавания лекционен материал се използват компютър с видео - проектор, учебни видеофилми, специализиран ГИС софтуер (ArcGIS), нагледни материали (табла, схеми и карти), част от които са разработвани като курсови и дипломни работи на студенти.

За практическите упражнения се използва компютърна мултимедийна лаборатория. За нормално провеждане на упражненията студентите са разпределени в групи, като всеки студент разполага със самостоятелен компютър.

През семестъра се извършва периодичен контрол чрез възлагане на самостоятелни задачи и писмен тест. Задачите изцяло са свързани с работа в цифрова среда със специализиран софтуер за картографиране и използване на карти.

Студентите се допускат до изпит с минимална текуща оценка среден 3, която се формира като средноаритметично от всички оценки получени през семестъра. Окончателната оценка се формира 40% от оценката на периодичния контрол и 60% от оценката на семестриалния изпит, съгласно разработената и приетата в катедрата система за контрол на знанията и уменията на студентите.

ТЕМАТИЧНО КАРТОГРАФИРАНЕ

ECTS кредити: 5,5

Форма за проверка на знанията: изпит

Седмичен хорариум: 2л+2пу

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра "География, екология и опазване на околната среда

Факултет Природо-математически

Лектори:

гл.ас.д-р Галина Безинска E-mail: galinabezinska@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина "Тематично картографиране" е избираема и се изучава от студентите в специалност „Педагогика на обучението по география и история“. Основната цел на лекционния курс е получаване на теоретични знания и умения за редактиране, съставяне и оформяне на тематична карта; формиране у студентите на умения и навици за четене, разбиране, комплексно описание и анализ на картографските произведения; умение за използване на географските карти и атласи за учебни и научно-познавателни цели. Практическите упражнения целят студентите да добият умения сами да съставят тематични карти в цифрова среда, както и умения за работа с ГИС софтуер.

Курсът по тематична картография ще помогне на бъдещите учители по география и история правилно да разчитат и тълкуват тематичното съдържание на различни карти с природогеографско и социално-икономическо естество, а също и исторически карти, които са поместени в учебните атласи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният материал е структуриран в две части: «Същност на тематичната картография» и «Основни тематични карти». Изучаваният материал в първата част включва следното: 1) Въведение в тематичната картография с разглеждане на въпроси за същността, предмета, методите, предназначението и класификацията на тематичните карти; 2) Методи за класифициране и обработване на тематичните данни; 3) Процеси в тематичното картографиране, разгледани в контекста на дигиталните процедури за проектиране и съставяне на картите; 4) Картографски способности за изобразяване на тематичното съдържание. Във втората част е наблегнато на основните типове тематични карти - карти на природните условия и социално-икономически карти. Разглеждат се въпросите свързани с класификация на картите, обекти на картографиране, особености при проектиране, редактиране и съставяне. Лекциите във втората част са предвидени като семинарни с участие на студентите. Целта е да приложат знанията си по различни географски дисциплини (природни и социално-икономически) и да дадат картографски израз на разглежданите географски обекти и явления.

Практическите упражнения включват изработването на курсов проект за съставяне на тематична карта по избрана от тях тематика. Предвидените упражнения развиват уменията студентите сами да структурират съдържанието на картата в картни слоеве, да изберат подходящите картографски знаци, да оформят окончателния проект с всички елементи на картата и да извършват картометрични измервания върху нея.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите и упражненията се провеждат изключително на основата на материално-техническата база на катедра "ГЕООС". За онагледяване на преподавания лекционен материал се използват компютър с видео - проектор, учебни видеофилми, специализиран ГИС софтуер (ArcGIS), нагледни материали (табла, схеми и карти), част от които са разработвани като курсови и дипломни работи на студенти. За практическите упражнения се използва компютърна мултимедийна лаборатория. За нормално провеждане на упражненията студентите са разпределени в групи, като всеки студент разполага със самостоятелен компютър.

През семестъра се извършва периодичен контрол чрез възлагане на самостоятелни задачи и писмен тест. Задачите изцяло са свързани с работа в цифрова среда със специализиран софтуер за картографиране и използване на карти. Студентите се допускат до изпит с минимална текуща оценка среден 3, която се формира като средноаритметично от всички оценки получени през семестъра. Окончателната оценка се формира 40% от оценката

на периодичния контрол и 60% от оценката на семестриалния изпит, съгласно разработената и приетата в катедрата система за контрол на знанията и уменията на студентите.

ИСТОРИЯ НА ВИЗАНТИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „История”

Правно-исторически факултет

Лектори: доц. д-р Снежана Ракова

E-mail: rakovasn@yahoo.com

Анотация:

Лекционния курс представя историята на Византия от IV до XV в. Създава се основна база от информация за политическия и цивилизационен модел, който се осъществява във Византия и който оказва значително влияние върху историята и културата на славянския свят. Представата за особеното място на Византия в Европейското Средновековие и за Византийската православна общност е от съществено значение за познанията на студентите по история. Приоритет на лекционния курс е периодът XIII–XIV в., през който започват процеси и явления, които характеризират последващите векове от историята на Балканите.

Целта на курса по „История на Византия” е студентите-историци да получат фундаментални знания върху различни аспекти от многообразието в хилядолетното съществуване на Източната Римска империя. Сред приоритетните задачи, които си поставя курса са: да формира основни и по-детайлни познания за историята на Византия; да изгради начална ориентация за работа с исторически текстове, както и с извори на различни европейски езици; да оформи престава и знания по важни теми като: административното устройство на Източната империя, правната и фискалната ѝ система, търговията и икономиката на Черноморския и Егейския регион, организацията на императорската власт и църковната организация, идеологията и културата на Византия, тъй като те се основават за разбирането на следващата империя на Босфора – Османската.

Съдържание на учебната дисциплина:

Увод във византологията: значението на термините „византология” „ромей”, „елини”, „гърци”. Основни начала във византийското обществено, политическо и културно развитие. Периодизация на византийската история и характеристики на отделните периоди. Византия и Западна Европа: особености на развитието им през Средновековието. Основни школи и автори на византологията; Ранна Византия. Християнизация на империята. Византия и Великото преселение на народите. Източната Римска империя между Константин Велики и Анастасий I (306-518). Епоха на имперското могъщество при император Юстиниан. Кодификация на римското право; Колонизация на славяните на Балканския полуостров. Двубоят между двете суперсили на Изтока (Византия и арабите) – и последиците за Византия. Основни периоди в отношенията на империята с арабите. Реформите на император Ираклий; Формиране на римо-византийската императорска титулатура. Външни белези на императорската власт: корона, одежди, инсигнии. Темна организация: възникване, същност и еволюция. Поява и развитие на войнишкото земевладение и неговото значение; Византия в периода на иконоборската криза. Периодизация и основни моменти около спора за и против иконите; Ранновизантийска култура. Константинопол през периода VI-XI век: топография, по-важни религиозни и светски постройки. Византийското образование. Ежедневие и празници на византийците; Византия при управлението на Македонската династия. Външна политика и законодателска дейност. Политика на македонските императори срещу династите: същност и последици. Военно-политическо могъщество на империята в началото на XI в. Македонски ренесанс; Византия в периода на управление на „цивилните” императори. Превръщането на империята в съсловна монархия при династията на Комнините. Византия и началото на Кръстоносните походи; Разпад на Византия при управлението на Ангелите.

Четвъртият кръстоносен поход. Латинска империя, Никейска империя и Епирска държава: специфики на устройството им; Борбата за „византийското наследство” и свързаните с нея политически отношения. 1204-1261: балканската политика на Никея и Епир и Сърбия; Възстановяване на Византия. Управлението на Михаил VIII Палеолог. Византия, Западна Европа и Балканите в края на XIII и началото на XIV в.; Византийското общество – социална система, титли и служби, административно устройство и организация. Ежедневен живот в градовете; Византия и ранните малоазийски бейлици. Началото на двубоя между империята и османските турци. Каталаните и Византия; Византия в периода на гражданските войни. Смисъл на обществените конфликти през втората четвърт на XIV в. Отношения с България и Сърбия в периода на гражданските войни; Османската експанзия на Балканите. Византийско-османските отношения 1352-1371. Период на васалната зависимост на империята. Византия и османските турци в периода 1371-1402. Опити за привличане на западна помощ; Византия в периода на агония – 1402-1453. Отношения с османските турци и Западна Европа. Фераро-флорентинската уния и последиците от нея; Падането на Константинопол - 1453 г., Морея и Трапезундската империя; Палеологов Ренесанс. Култура и книжнина в късна Византия. Историческите произведения на късновизантийските автори. Ръкописи и книги; Културни центрове на Православието – Константинопол, Атон, Атина, Морея. Византийско-славянската общност. Храмът „Света София”; Икономика и търговия в късна Византия. Отношения с италианските градове-републики Венеция и Генуа; Мегаполисът Константинопол XII-XV в. Топография и карта на града.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се провежда под формата на лекции и семинарни упражнения. Формата на проверка и оценяване е чрез тестове, реферати, изпит.

Общият кредит на учебната дисциплина е 6.5 кредита. 6,5 кредита са 65 условни единици. От тях 35 единици се набират от аудиторна заетост, 35 – самостоятелна работа.

Студентите, които не наберат минималния кредит, не се допускат до изпит на редовната сесия.

ЕТНОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма на оценяване: изпит

Семестър: III

Методическо ръководство:

Катедра „Етнология и балканистика”

Филологически факултет

Лектори: доц. д-р Илия Недин e-mail: i_nedin@swu.bg

Анотация:

Курсът изгражда познание върху основния проблемна кръг на етнологията като познание, основните концепти и аналитични подходи в етнологията. Курсът започва с кратко проследяване на идеите в етнологията и историята на етнологията/антропологията като самостоятелна научна дисциплина. Следващите лекции са фокусирани върху общностните форми на живот, формирането на общности, типология на общностните връзки, конструирането на общностни идентичности и спецификата на различни общности – етнически, религиозни, езикови, родствени и др., както и връзката им със социетарните структури. Друг основен кръг от теми е свързан с културния базис за формиране на общностни идентичности – език, религия, мит, ритуал, облекло, хранене, медицина и пр. Акцентът е върху етнизма и етносът като общност, както и върху основните теории за етноса и нацията.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основното съдържание включва основни идеи от антропологичен и етнологичен характер през донаучния период и водещите теоретични направления в историята на

етнологията/антропологията: еволюционизъм, дифузионизъм, релативизъм и исторически партикуларизъм, функционализъм, структурен функционализъм, структурализъм, интерпретативизъм, постмодернизъм. Съдържанието по-нататък следва разграничението „общност – общество”, типология на общностните връзки, теории за етноса, типология на етничните общности, етнос и религия, етнос и държавност, етнос и език, теории за нациите; системи на родство, брак и семейство, мит и митология, митичен текст и култура, шаманизъм, магия, ритуал, жизнен цикъл и жизнен път, ритуали на преход; социално-антропологичен минимум: етнология на храненето, етнология на облеклото, етномедицина; човешкото тяло като етнологичен проблем, пол и джендър; етнология на пространството; история и етнология.

Технология на обучението и оценяване:

Аудиторна заетост с обща продължителност 30 часа (4 кредита) се осъществява под формата на лекции (2 часа седмично). Лекционният курс е организиран в 15 основни теми, свързани с основните проблеми на етнологията. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит във вид на реферат, който може да бъде поведено кратко теренно изследване или по теоретичен проблем, и устен изпит въз основа на конспект, предварително обявен от преподавателя.

РАЗРАБОТВАНЕ НА УРОЦИ ЗА ОБУЧЕНИЕ В ЕЛЕКТРОННА СРЕДА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Информатика

Природо математически факултет

Лектор: доц. д-р Радослава Кралева

E-mail: rady_kraleva@swu.bg

Анотация:

През XXI век от учителите се очаква да имат не само задълбочени педагогически знания, но и висока дигитална грамотност. Те трябва да умеят да интегрират учебния процес в дигитална среда. Това не винаги е лесна задача, тъй като пазарът е претрупан от софтуерни продукти, които предоставят сходни възможности, но често изискват от потребителя различни нива на компютърна грамотност. От друга страна учебните ресурси, които могат да бъдат намерени из интернет пространството не винаги са безплатни, или надеждни, или подходящи за съответната възрастова група ученици. Ето защо учителите трябва да умеят да подберат подходящите софтуерни продукти, чрез които да създават собствени учебни ресурси, предназначени за електронно обучение.

Съдържание на учебната дисциплина:

Електронно обучение – история, настояще и бъдеще; Съвременните компютърни устройства и тяхното приложение като средство за обучение; Системи за електронно синхронно и асинхронно обучение; Създаване, обработване и използване на векторни изображения; Създаване, обработване и използване на растерни изображения; Текстобработка и текстобработващи системи; Използване на графика, таблици и фонове изображения в текстобработващи системи; Работа с електронни таблици; Софтуерни продукти за предпечатна подготовка, използвани като средства за създаване на електронни учебни материали; Създаване и редактиране на интерактивни мултимедийни презентации; Създаване и публикуване на видеоклипове.

Технология на обучението и оценяването:

Лекциите са онагледени с презентации и различни практически задачи, в които се

демонстрира начина на прилагане на представения учебен материал.

Оценяването се извършва с компютърен тест след приключване на лекционния курс. По време на обучението се възлагат отделни задачи, съобразени с лекционния материал, оценките от които участват в формиране на крайната оценка.

ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ И ДИГИТАЛНА КРЕАТИВНОСТ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Информатика

Природо математически факултет

Лектор: доц. д-р Радослава Кралева

E-mail: radu_kraleva@swu.bg

Анотация:

Курсът „Дигитална компетентност и дигитална креативност“ цели да повиши знанията и уменията на бъдещите педагози за съвременните информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и приложението им по време на преподаване и учене.

Дигиталната компетентност включва различни знания, умения и нагласи в редица области, включително креативното (творческо) използване на цифрови технологии, безопасно и отговорно използване и предоставяне на данни. Дигиталната креативност е свързана с възможността за използване на цифрови технологии за различни творчески дейности. Всичко това е от значение не само за обучаваните, но и за обучаващите, и допринася за увереното и компетентното използване на цифровите технологии в образованието, на работното място, и дори в обикновеното ежедневие.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дисциплината се състои от два основни модула. Застъпени са следните по-основни теми: Основни знания и умения свързани с дигиталната компетентност; Дигиталната креативност като средство за подобряване на учебния процес; Браузъри, портали и начини за търсене на информация в интернет; Електронна поща и спам; Дигитална комуникация – видео разговори и обмен на текстови съобщения в реално време (чат); Блогове и дискуссионни групи (нюз групи); Личен живот, социални мрежи и кибертормоз; Кибератаки и киберсигурност; Дигиталните библиотеки, като средство за обогатяване на преподаваното учебно съдържание; Видове електронно обучение и среди за електронно обучение; Добавена, виртуална и смесена реалност в обучението; Облачните технологии, като средство за споделяне на учебно съдържание; Машинно-обучение и изкуствения интелект в учебния процес; Авторско право и лицензионни споразумения; Създаване на уебсайтове.

Технология на обучението и оценяването:

Лекциите са онагледени с презентации и различни практически задачи, в които се демонстрира начина на прилагане на представения учебен материал.

Оценяването се извършва с компютърен тест след приключване на лекционния курс. По време на обучението се възлагат отделни задачи, съобразени с лекционния материал, оценките от които участват в формиране на крайната оценка.

ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра "Предучилищна и начална училищна педагогика"

Природо математически факултет

Лектор: ас. д-р Мирослав Кирилов Терзийски

E-mail: miroslav.t@swu.bg

Анотация:

Обучението по учебната дисциплина „Гражданско образование” дава възможност на студентите да придобият знания за същността, принципите, подходите и методите за работа с учениците в областта на гражданското образование. Целта е да се даде възможност на студентите да развият и разширят разбирането си за връзките между образованието и гражданството; да се стимулира критичното им мислене и активно участие, както и да се разшири компетентността им за демократична култура.

Съдържание на учебната дисциплина:

В дисциплината се разглеждат всички основни аспекти на гражданското образование: концептуална и политическа рамка, подходи, цели и принципи, гражданско образование в различните образователни степени, специфики в началната образователна степен. Разглеждат се методите в преподаването на гражданското образование, ресурсите на гражданското образование и неговото място в семейството.

Организация на обучението и технология на оценяване:

Обучението през семестъра протича под формата на лекции. Използват се различни варианти за подпомагане на студентите в процеса на учене – индивидуални и групови консултации; методически указания; приемно време и др. Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на различни литературни източници, схеми, нормативни документи, които спомагат за онагледяване и улесняват разбирането и осмислянето на изучаваната материя. Лекциите се подкрепят с множество примери от практиката.

Самостоятелната работа на студентите се изразява в подготовка за решаване на тестове и контролни работи по предварително зададени от преподавателя параметри на материала, както и в разработване на теми с теоретична и практическа насоченост.

Оценяването на постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба № 21 на МОН от 30 септември 2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички оценявания се базират на писмени работи, които се съхраняват за срока определен от Правилника за образователните дейности. Изпитът е писмен. Той включва разработването на 2 въпроса от конспекта. Усвоените от студентите знания се оценяват в следните измерения: правилност и точност, осъзнатост, пълнота, трайност, стил на изразяване.

Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 4 : 6 условни части.

ПРИБОЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

ECTS кредити: 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра “Управление на образованието и специална педагогика ”

Факултет по педагогика

Лектор: проф. д-р Пелагия Михайлова Терзийска

E-mail: pelagia.terziyska@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Дисциплината предполага изучаването на редица важни проблеми на приобщаващото обучение на деца със специални образователни потребности. Значимо място се отделя на теоретично съдържателния анализ на редица основни понятия. Разглеждат се основните форми на интегративно и приобщаващо обучение и образование на децата с аномалии в развитието; различни модели на това обучение, доказали своята ефективност в държавите, натрупали вече опит; основните предпоставки за създаването на система за приобщаващото обучение; ролята и значимостта на специалното училище, на ЦСОП в приобщаващия процес.

Учебната дисциплина има за цел да даде на студентите основни знания по проблемите, свързани с приобщаването и социалната адаптация на децата със специални образователни потребности; да ги запознае с основни международни документи, третиращи тези въпроси; с нормативната основа на приобщаващото обучение у нас; с методиката на обучение в условията на специалните и масовите образователни институции на деца със специални образователни потребности.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържанието е особено в два модула:

I. Теоретични основи и нормативна уредба; Запознава студентите с нормативната база и актуалността на приобщаващото образование;

II. Терминология и модели на приобщаване на децата със специални образователни потребности; Запознава студентите със същността, терминологията, спецификата на разглежданата материя; с различните модели на приобщаване на децата със специални образователни потребности и възможностите им за приложение у нас; с методиката на приобщаващото обучение.

Технология на обучение и оценяване:

Организацията на обучението има за цел да представи адекватен алгоритъм за системност и непрекъснатост в подготовката на студентите. Обучението на през семестъра протича под формата на лекции. Използват се различни варианти за подпомагане на студентите в процеса на учене – индивидуални и групови консултации; методически указания; приемно време и др. Лекциите се подкрепят с множество примери от практиката.

Самостоятелната работа на студентите се изразява в подготовка за решаване на тестове и контролни работи по предварително зададени от преподавателя параметри на материала и разработване на теми с теоретична и практическа насоченост.

Оценяването на постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба № 21 на МОН от 30 септември 2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити.

Студентите, които не наберат минималния кредит, не се допускат до изпит на редовната сесия. Те трябва да представят допълнителни разработки.

Изпитът е писмен. Той включва разработването на 2 въпроса от конспекта. Усвоените от студентите знания се оценяват в следните измерения: правилност и точност, осъзнатост, пълнота, трайност, стил на изразяване. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия

контрол и оценката от изпита в съотношение 4 : 6 условни части.

КОМУНИКАТИВНИ УМЕНИЯ В ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра Предучилищна и начална училищна педагогика

Факултет по педагогика

Лектор: проф. д-р Гергана Христова Дянкова

E-mail: diankova_g@swu.bg

Анотация:

Предлаганият учебен курс изяснява и анализира комуникативната компетентност на учителя като първостепенен ресурс за осъществяването на ефективно педагогическо взаимодействие. Основната цел на курса е запознаване на студентите с теоретичните основи, характеристики и функции на комуникацията и формиране на умения за приложение в педагогическата практика с оглед оптимизиране на образователната среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

В съдържателен аспект под акцент са поставени специфични средства от областта на комуникативното поведение (говорна култура, словесно общуване, паралингвистична изразност), които оптимизират педагогическата комуникация по посока (1) на възпитателните взаимоотношения като резултат и условие за ефективни педагогически взаимодействия с учениците, (2) на взаимното познание, разбиране, влияние и самопознание при общуването (вербално – невербално – паравербално); (3) на приобщаване, взаимодействие и сътрудничество с родителите на учениците като активни партньори в учебно-възпитателния процес.

Технология на обучение и оценяване:

Учебната дисциплина включва аудиторна и извънаудиторна работа на студентите. Аудиторната заетост се осъществява чрез лекции, в които студентите участват в решаване на казуси и провеждане на дискусии. Обучаваните се ангажират с участие в симулативни игри, в "мозъчна атака", спорове, коментари на наблюдавани комуникативни ситуации в детска градина/училище. Извънаудиторна заетост (предвидени 60 часа): студентите подготвят и представят говорно-технически комплекси, кратки комуникативни задачи, коментират и анализират видеозаписи на словесни изяви и презентации (TED), изготвят реферат.

Общият кредит на учебната дисциплина е 3,0, разпределен както следва: 1,0 кредита от аудиторна заетост и 2,0 кредита от извънаудиторна заетост.

Крайната оценка по дисциплината е резултат от текущия контрол и оценката от семестриалния изпит. Практическата насоченост на дисциплината определя отношение между относителния дял на оценката от текущия контрол и относителния дял на оценката от семестриалния изпит 4 : 6.

ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В МУЛТИКУЛТУРНА СРЕДА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

КАТЕДРА "Управление на образованието и специална педагогика"

Факултет по педагогика

Лектор: доц. д-р Мая Сотирова

E-mail: mayasotirova@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина осигурява обучението на студентите от бакалавърската специалност със знания за особеностите на педагогическото взаимодействие в мултикултурна среда. Тя има интердисциплинарен характер, тъй като обединява знания от различни научни области (педагогика, културология, социална психология, етнология и пр.). Основната цел на обучението по учебната дисциплина е овладяване от студентите на компетентности за осъществяване на ефективно педагогическо взаимодействие в мултикултурна среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

В учебното съдържание се изяснява същността, характеристиките и особеностите на педагогическото взаимодействие в мултикултурна среда, проблематизират се въпросите на културното различие в аспекта на проявите им в училищна среда, аргументира се важността на интеркултурното образование за хармонизирането на културните различия в образователното пространство и интеркултурното възпитание на подрастващите, дискутират се специфичните проблеми в процеса на образователна интеграция на децата и учениците от малцинствените етнокултурни групи, и на тази основа се очертават педагогическите стратегии, подходи и методи за осъществяване на ефективно педагогическо взаимодействие в мултикултурна среда.

Технология на обучение и оценяване:

Използват се следните методи на обучение на студентите: лекция, беседа, дискусия по предварително поставен или възникнал в хода на лекцията проблем, моделиране, демонстриране, анализ и обсъждане на проблемни ситуации, анализ на учебни програми, учебници и учебни помагала и др. Направени три и повече отсъствия от занятия (три и повече от лекционни занятия и три и повече от упражнения) е основание преподавателят да не завери семестъра на студента. Пропуснатата лекция студентът може да отработи и посредством разработване на писмено задание. Темата на заданието определя преподавателят, а пропуснатото занятие се счита за отработено, ако на него студентът получи оценка от добър 4,00 до отличен 6,00. Извънаудиторната заетост на студента се състои от самостоятелна работа в библиотека, консултации, подготовка за лекционни занятия и контролни работи, разработване на курсова работа.

Оценяването на придобитите знания по учебната дисциплина се извършва чрез текущ контрол и посредством полагане на семестриален изпит. При писменото изпитване на студентите по дисциплината пряк обект на оценяване са усвоените от тях знания в следните измерения: правилност и точност, осъзнатост, пълнота, трайност, връзка с живота и практиката, а също и формата на тяхното изразяване: език, стил, правописни особености. В зависимост от демонстрираното равнище на подготовка /високо, много добро, добро, средно, ниско/, студентите получават съответната количествена оценка по шестобалната система. Семестриалният изпит изисква писмен отговор на два теоретични въпроса.

Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 4 : 6 условни части.

ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра "Предучилищна и начална училищна педагогика"

Факултет по педагогика

Лектор: проф. дн Елка Янакиева

E-mail: elka_yanakeva@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина „Екологично образование” се изучава от студентите в специалност “Педагогика на обучението по география и история” с цел овладяване на система от знания за структурата на образованието в областта на екологията. Екологичното образование се разглежда като структурна система от взаимно свързани компоненти, обединени от единна образователна цел – формиране на екологическата компетентност на учениците като отличителна характеристика на техния светоглед.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържанието на курса се основава на анализа и обобщението на най-важните теоретически изследвания в областта на психологията, педагогиката и управлението на образованието. В основата е положен екологическият подход, който позволява да се усвои логиката на екологическото мислене и екологосъобразното моделиране на образователни системи и педагогически явления.

Всички включени теми съдържат знания за екологичния характер на средата, в контекста на която се създават образователните системи и протича индивидуалното развитие на подрастващия.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда въз основа на предварително планиране на всяка лекция, което включва: тема, връзки между предходната и новата лекция, връзки с други дисциплинарни области, въведение, план, изложение, дискусия и обобщение. Процесът на преподаване на лекционния материал е свързан и с актуализация на детския опит на студентите, решаване на казуси и формиране на собствени становища по ключови проблеми на екологическото образование.

Извънаудиторната подготовка на студентите е свързана основно с работа по творчески задачи – проучвания, екологическа експертиза на учебници и учебни помагала, изготвяне на екологически паспорт на детска градина или училище, разработка на изисквания за екологосъобразна учебна среда.

През семестъра се извършва периодичен контрол чрез възлагане на самостоятелни творчески задачи, формиращи ценностната ориентация и оция светоглед на студентите. Оценката за текущ контрол е 40% от крайната оценка.

Оценяването се извършва по шестобалната система в зависимост от изпълнението на задачата както следва:

Отличен 6	– над 89%
Много добър 5	– 70% -89 %
Добър 4	– 45% -69%
Среден 3	– 30% -44%
Слаб 2	– под 30%

Изпитната процедура включва тест и есе. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%.

АРХИВИСТИКА**ECTS кредити: 3.0****Седмичен хорариум: 2+0+0**

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: текущи тестове и реферати**Вид на изпита:** писмен**Семестър: IV****Методическо ръководство:** Катедра История

Правно-исторически факултет

Лектори:

доц.д-р Марияна Пискова, Катедра История

e-mail: piskova@swu.bg

гл.ас.д-р Нурие Муратова, Катедра История

e-mail nmuratova@swu.bg

Анотация:

Чрез курса се цели:

1.Придобитите знания и умения да осигурят компетентност на изучаващите дисциплината за създаване на юридически валидни официални документи и да могат в бъдеще да осигуряват документационно управлението в многообразните му институционални форми на проявление.

2.Студентите да бъдат и теоретично и практически подготвени за първия си досег с архивните извори в българските държавни архиви като опознаят основните архивни средища и комплексите от документи, съхранявани в тях.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс представя процеса на документационно осигуряване на управлението, правилата на съвременното документиране и на документооборота в държавната администрация, изискванията и правилата за съставяне и оформяне на управленските документи. Запознава със същността и многофункционалността на документа и неговата роля в управленския процес.

В курса се проследява зараждането, обособяването и развитието на архивните институции от древността до най-ново време. Отделя се специално внимание на възникването и развитието на българските архиви и изграждането на национална архивна система. Чрез предвидените в програмата теми се цели да се създаде обща представа за спецификата на българския архивен модел.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекции, упражнения и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали, предвиждат се и практически занимания в компютърната лаборатория. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение на уменията им да издирват документи с помощта на архивни справочници.

ИСТОРИЧЕСКА ИНФОРМАТИКА

ECTS кредити:3

Седмичен хорариум: 2л.

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: IV

Методическо ръководство:

Катедра: География, екология и опазване на околната среда

Природо-математически факултет

Лектор: гл. ас. д-р Нурие Муратова

кат. Българска история и архивистика

Анотация:

Лекционният курс цели овладяване на спецификите на използване на използването на традиционните и електронните архивни източници, създаването, съхраняването и анализа на

електронен текст, аудио и видео източници, технологиите на базите данни, специализираното програмно обезпечение и използването на новите информационни технологии: мултимедия, интернет и други в процеса на обучение. Занятията предполагат овладяване на съвременните методи за обработка на информация и подготовка на студентите за самостоятелни изследвания с помощта на информационните технологии.

Цели:

1. Да се ориентират в съвременните системи за управление на бази данни (СУБД);
2. Да умеят да създават собствени бази данни и електронни архиви;
3. Да владеят методите за работа с електронни документи;
4. Да бъдат запознати с дигиталната информация в различни изследователски полета;

Съдържание на учебната дисциплина:

Електронни документи. Основни характеристики и атрибути. Видове носители. Работа с електронни документи. Основни методи за дигитализиране на документи на традиционни носители. Архивиране на данни. Използване на електронни справочници за достъп до архивните документи. Правила за използване на електронни документи. Електронни архиви. Електронни библиотеки. Принципи на изграждане. Дигитални аудио-визуални документи - български и световни ресурси. Международни стандарти. Международен стандарт за архивно описание ISAD (G). Архивни технологии и автоматизирани информационно-търсещи системи. Европейски проекти за дигитални архиви.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват запознаване с нови знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – подготовка на курсови работи. Студентите изготвят курсова работа, която представят и защитават пред аудиторията. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията и изпълнение на поставени задачи.

ГЕОГРАФИЯ НА ЕТНОСИТЕ И РЕЛИГИИТЕ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природо-математически факултет

Лектор: доц. д-р Емилия Патарчанова

E-mail: emilia_patarchanova@abv.bg,

emilia_patarchanova@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Дисциплината “География на етносите и религиите” предоставя на студентите детайлни знания относно географското разпространение на основните етноси и религии по света. Познаването на тези пространствени структури е ключово за разбирането на съвременните социално-икономически процеси в света. Затова тази учебна дисциплина е необходима част от подготовката на студентите по педагогика на обучението по география и история.

Дисциплината кореспондира с предмета на изучаване на дисциплините „География на населението и селищата”, „География на туризма”, „География на страните - I и II част”, „Политическа география и геополитика”, „География на световното стопанство”, „Балканска топонимия”, „География на балканските страни”, „География на населението и селищата на България”, „Социално-икономическа география на България”, „Регионална география на България” и др., включени в учебните планове на ОКС „бакалавър” на специалностите – „ГРП”, „Педагогика на обучението по география и история” и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът лекции е структуриран в три раздела. Първият има теоретичен характер и запознава студентите с основни категории и понятия, специфични за тази дисциплина. Изясняват се факторите, влияещи върху етногенетичните процеси в света и формирали основните ядра на етногенезис, сред които изпъкват природните, икономическите и обществените фактори.

Вторият раздел е посветен на етносите – особености и териториално разпространение. Той има за цел да обогати и разшири познанията на студентите за формирането, развитието във времето и разпространението на етносите в териториален аспект. Засягат се и особеностите на отделни народи, етнически и етнографски групи. Значително място в курса е отделено за основните етнически общности в света.

Третата част от лекционния курс, посветена на география на религиите. Това е сравнително слабо развито направление в географията, което предполага засилен интерес от страна на студентите. Тя цели да покаже ролята на религията и значението ѝ за развитието на обществото. Поставя се акцент върху съвременната конфесионална структура на населението в глобален аспект. Проследява се връзката и влиянието между природната среда, религията и особеностите в социално-икономическото развитие на съответната територия и на населението ѝ.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният материал е частично разработен на Power point и се представя с видео - проектор. Процесът на преподаване е свързан и с използване на карти, графични изображения, снимков материал, печатни и копирни материали.

Практическите занятия се провеждат на подгрупи. Всеки студент получава практически задачи, които изпълнява индивидуално. В края на всяко занятие се поставят задачи, свързани с подготовка на студентите за следващото упражнение.

В курса на обучението по дисциплината студентите разработват реферат по предварително определени теми, свързани с обучението по тази дисциплина.

Извънаудиторната подготовка на студентите е свързана основно с работа в библиотека, интернет, индивидуални и групови консултации, с цел теоретична подготовка за упражненията, усвояване на терминологичния апарат, придобиване на знания за изготвяне на рефератите и презентациите, за текущия контрол и изпита.

През семестъра се извършва периодичен контрол чрез възлагане на реферат. Включва се и решаване на тест, който отговаря на съдържанието на учебната програма.

Критерий за оценяване е степента на изпълнение на задачите (реферат, презентация, тест) като се отчитат: равнищата на компетентност, аналитичност, разбиране.

Оценяването се извършва по шестобалната система в зависимост от изпълнението на задачата както следва:

Отличен 6	– над 89%
Много добър 5	– 70% -89 %
Добър 4	– 45% -69%
Среден 3	– 30% -44%
Слаб 2	– под 30%

Разработените реферати се защитават пред останалите студенти. В оценяването им участват и останалите студенти, като тази оценка участва и при освобождаването от изпит.

При получени оценки от текущия контрол - отличен 5.50 студентите се освобождават от изпита в края на семестъра. Делът на текущия контрол от общата оценка е 40%, като в нея относителното тегло на теста е 60%, на останалите компоненти – 40%.

Изпитната процедура включва решаване на тест, който включва два типа въпроси. При първия тип въпроси е необходимо студентите да избират верния отговор между няколко предварително формулирани отговори. Вторият тип въпроси са отворени. Последните предполагат писмено изложение на отговора с обем около 10 изречения. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%.

ГЕОГРАФИЯ НА БАЛКАНСКИТЕ СТРАНИ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природо математически факултет

Лектори: доц. д-р Емилия Патарчанова, ас. д-р Гергана Николова

e-mail: emilia_patarchanova@abv.bg, emilia_patarchanova@swu.bg

gergana_nikolova_77@abv.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “География на балканските страни” е избираема за студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история“. Основната цел е да разшири и обогати знанията на студентите за географията на страните от Балканския полуостров – ресурсен потенциал, особености в геодемографското, етническото, конфесионалното, политическото и социално-икономическо развитие. Акцентира се на актуални проблеми на интегрираното развитие, на природния и културен потенциал на балканските страни.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът е структуриран в два раздела. Първият раздел е посветен на Балканския полуостров. Характеризира се природоресурсния потенциал, демографските, етническите и конфесионални особености на територията. Представена е съвременната политическа карта и промените, извършени през последното столетие. Акцентирано е на особеностите в социално-икономическото развитие, специализацията и икономическата интеграция между страните и регионалните политико-икономически организации на Балканите. Вторият раздел е посветен на балканските страни. При характеристиката им се спазва утвърдения типов модел (алгоритъм). Специално внимание се отделя на особеностите в социално-икономическото развитие и регионалната структура на страните, на членството им в световни и регионални организации, на водещи икономически центрове и градове с богато културно-историческо наследство.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението включва лекции и практически упражнения. Лекционният курс се провежда въз основа на предварително планиране на всяка лекция, като се включва изложение, обобщение и дискусия, както и връзки между предходната и новата лекция, връзки с други учебни дисциплини и други научни области. Процесът на преподаване е свързан и с използване на средства за онагледяване – презентации, карти, графични изображения, печатни материали и др. На упражнения студентите усвояват умения за прилагане на методите на сравнението и анализа при характеризирането на отделни страни, групи страни или стопански отрасли и сектори. Анализират статистическа информация, визуализират тенденции в демографското и социално-икономическо развитие на страните. Разработват и защитават реферати.

Изпитната процедура включва писмен изпит - по две теми от предварително раздаден конспект, отговарящ на съдържанието на учебната програма. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%. Оценяването се извършва по шестобалната оценъчна скала, съгласно ЗВО и Наредба № 21 на МОН / 30.09.2004 г. Кредити се присъждат само ако общата оценка е равна или по-висока от Среден 3, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен изпит

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедри: „География, екология и опазване на околната среда“ и „История“

Природо-математически факултет и Правно-исторически факултет

Лектори:

доц. д-р Валентин Спасов Китанов, катедра „История“

E-mail: kitvalmil@abv.bg

Анотация:

Настоящата учебна програма разглежда в рамките на 30 часа лекции общото историческо развитие на Османската държава от XIII до XX век. Следвайки наложената европейска традиция на интерпретиране на османската история акцентът пада върху политическата, икономическата, социалната и демографската характеристика на османското историческо развитие. Във външнополитически план е наблегнато на взаимоотношенията с европейските велики сили. Доколкото хорариума позволява обърнато е внимание и на развитието на османската култура и изкуство.

Задачата на курсът е да запознае студентите с изворовата и историографска характеристика на историята на Османската империя, нейното възникване и превръщане в световна военна и политическа сила, разположена върху територии от Европа, Азия и Африка; организацията и структурата на властта в държавата и промените в различните институции през посочения период; да разкрие спецификата в социалната организация и културните модели, които се формират в различните провинции на империята; функционирането на социалните структури на различните религиозни и етнически групи и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

Историографски аспекти на историята на Османската империя; Тюрките и развитието на Мала Азия през VIII-XIII в.; Възникване и първоначално развитие на османската държава; Териториално разширение и възход на Османската империя през XV-XVI в.; Разпадане на Османската империя и последиците от нейното историческо съществуване; Краят на Османската империя и началото на турската държава.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 мултимедийна презентация по темите от лекциите. В деня на изпита студентите писмено разработват един въпрос от конспекта.

ИСТОРИЯ НА ИЗКУСТВОТО И МУЗЕОЗНАНИЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен изпит

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История“

Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Този специализиран курс по дисциплината „История на изкуството с музеология“ е предназначен за студенти по специалност „География и история“ на Природо-математическия факултет към Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград. В рамките на курса е включена историята на изкуството от края на палеолита до края на деветнадесети век и упражнения за запознаване на студентите с теорията и практиката на съвременната музеология. Всеки период е представен с основните си исторически данни и характерни художествени произведения. Лекциите са илюстрирани с презентации и репродукции.

Съдържание на учебната дисциплина:

Първата част на курса включва изкуство от късния палеолит до края на античността: изкуство през палеолита, мезолита, неолита, халколита и бронзовата епоха; Изкуство на Египет и Месопотамия; Изкуството на Егейския свят; Изкуството на Древна Гърция през различните периоди (геометричния, архаичния, класическия и елинистичния периоди); Изкуството на Древен Рим (републикански и императорски периоди). Втората част е посветена на Средновековието: Византийското изкуство от четвърти до петнадесети век; Изкуство на Западна Европа през ранното средновековие, романско и готическо изкуство. Третата част обхваща изкуството на Ренесанса, а четвъртата – европейското изкуство през XVII-XIX век. По време на обучението се разглеждат проблемите, свързани с музеологията: структура и функции на музеите, историческо развитие, организации, свързани с опазването на културното наследство, развитието и съвременното състояние на музейното дело в България, опазване и научно-техническа обработка на музейни колекции, организация на музейното пространство.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс и семинарни упражнения. Преподаването е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал съгласно приложения конспект. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1 в случай, че всяка една от оценките е минимум среден 3.

МУЗЕОЗНАНИЕ – ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен изпит

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра „История“

Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Този специализиран курс по дисциплината „Музеология – теория и практика“ е предназначен за студентите от специалност „География и история“ на Природо-математическия факултет към Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград. Той е обвързан с квалификационната характеристика на специалността, като се стреми да осигури добро теоретично и практическо обучение в областта на музейното дело. Курсът запознава

студентите с основни теоретични въпроси. Целта на семинарите е да се обсъдят по-специфични проблеми, които не могат да бъдат обхванати в лекционния материал. Някои от тях се провеждат в реална музейна среда, което позволява по-голямо участие и активност на студентите в учебния процес. На практика те ще могат да се запознаят с особеностите на музейната работа преди всичко въз основа на дейността на музеите в Югозападна България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Програмата представя музеологията като наука, функциите и основните видове музейни дейности. Проследява се историческото развитие на музейното дело в различни периоди от Античността до днес. Основно внимание се отделя на възникването и развитието на музеознанието в България и държавната политика в областта на музеологията и опазването на културното наследство. Важно значение имат въпросите, свързани с научно-техническата обработка на културните ценности в музеите, с тяхното опазване и експониране, организацията на музейното пространство и др.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекции и извънаудиторна заетост (изготвяне на доклади, презентации, подготовка за тестове). Преподаването е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и пряко ангажиране на студентите в учебния процес. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Крайната оценка отчита резултатите от текущия контрол и резултата от изпита в съотношение 1: 1, при условие че всяка от оценките е поне задоволителна 3.

СЪВРЕМЕННИ СРЕДСТВА ЗА ПРОВЕРКА И ОЦЕНКА НА ЗНАНИЯТА ПО ГЕОГРАФИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природо математически факултет

Лектор: доц. д-р Емилия Патарчанова,

e-mail: emilia_patarchanova@abv.bg

emilia_patarchanova@swu.bg

Анотация

Учебната дисциплина “Съвременни средства за проверка и оценка на знанията по география” е една от избираемите дисциплини при обучението на студентите от специалност “Педагогика на обучението по география и история”. При обучението се изясняват общотеоретичните и частнометодическите основи на проверката и оценяването на резултатите от обучението по география и икономика в българското училище. Акцентира се на: ДОИ за усвояване на учебното съдържание – знания, умения, компетентности; оценъчни скали – видове, създаване, преминаване от един в друг вид; методи за проверка и методи за оценяване на знания, умения, компетентности; самооценяване на знания, умения, компетентности; нормативни документи, регламентиращи проверката и оценката на знания, умения, компетентности и др. Лекционният курс цели да запознае студентите с основните теоретико-методически въпроси на проверката и оценяването на знанията, уменията и компетентностите на учениците по предмета география и икономика, както и придобиване на професионална квалификация в областта на оценяването на знанията, уменията и компетентностите на

учениците като инструмент за повишаване на качеството на обучение и създаване на мотивация за саморазвитие и самоусъвършенстване.

Съдържание на учебната дисциплина

Курсът е структуриран в два раздела. Първият раздел е посветен на въпроси от по-общ теоретичен и методически аспект. Разглеждат се теми от доцимологията, нормативни документи, регламентиращи процесите на проверка и оценяване на резултатите от обучението. Целта на раздела е студентите да овладеят съдържанието на основните понятия, отнасящи се до проверката и оценяването на знанията, уменията и компетентностите на учениците по съответния учебен предмет. Във втория раздел се дават знания конкретно за най-важните аспекти на оценяването, неговите елементи, форми, методи, техники и др. Разкриват се съществуващи проблеми и възможности за повишаване на качеството на обучението по съответния учебен предмет.

Технология на обучението и оценяване

Обучението по дисциплината Съвременни средства за проверка и оценка на знанията по география се извършва съгласно действащия учебен план на специалност ПОГИ, ОКС “бакалавър” и подготвената и утвърдена учебна програма. Обучението включва лекции и практически упражнения. Лекционният материал е разработен на Power point и се представя с мултимедиен проектор. Процесът на преподаване на лекционния материал е свързан и с използване на средства за онагледяване. При практическите занятия се дискутират теоретични и практико-приложни въпроси на проверяването и оценяването на знанията по география и икономика. Поставят се практически задачи, които студентите изпълняват индивидуално. Те се научават да работят с различни източници на информация и да адаптират изпитни материали към конкретно учебно съдържание и да създават нови такива.

В курса на обучението по дисциплината студентите разработват реферат и изпитни материали по предварително определени теми или учебно съдържание, свързани с обучението по тази дисциплина.

Изпитната процедура се състои от решаване на тест, който включва както въпроси със свободен отговор, така и такива от затворен тип. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%. Оценяването се извършва по шестобалната оценъчна скала, съгласно ЗВО и Наредба № 21 на МОН / 30.09.2004 г. Кредити се присъждат само ако общата оценка е равна или по-висока от Среден 3, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ЕЛЕКТРОННИ РЕСУРСИ В УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС ПО ГЕОГРАФИЯ

ECTS кредити: 3

Семестър: V

Вид на курса: Лекции

Методическо ръководство:

Катедра ГЕООС,

Природо-математически факултет

Преподаватели: гл.ас. д-р Надежда Николова

e-mail: nadejda_nikolova@abv.bg, nin@swu.bg

Катедра: “География, екология и опазване на околната среда”

Седмичен хорариум: 2л

Вид на изпита: писмен

Анотация: Електронните образователни ресурси са универсално средство за организация на технологичното обучение в новата информационна среда. Чрез тях може да се получи в разнообразна форма учебна и справочна информация, да се организира процесът на усвояване на знания, да се придобият умения и навици за самостоятелна учебна и практически дейности, ефективно да се контролират резултатите от обучението по география.

В последно време ученето в значителна степен е подпомогнато от използването на информационни и комуникационни технологии. Те се превръщат в съществен елемент на учебната среда, което е една от причините дебатът за техните предимства и ограничения по отношение на ефективността на преподаването, ученето и педагогическото общуване да не стихва, както в теоретичен, така и в практически контекст.

Възможностите на електронните технологии създават революционно трансформиране на обучението. Особено с появата и масовото използване на нови, основно Интернет технологии като Web-базирани платформи за обучение, социален софтуер (блогове и уикита), социални игри и пр., които трансформират традиционното съдържание на понятията учене и обучение, особено в техните социално-комуникативни аспекти. Така например започна да се използва масово за групово социално паралелно конструиране на знания, обща „разпределена“ когниция във виртуална учебна среда.

Целта на курса е студентите да усвоят знания и умения за прилагането на съвременните компютърни технологии в обучението по география и икономика. Чрез прилагането на дигитално учебно съдържание в клас студентите, които са и бъдещи преподаватели биха направили обучението по география и икономика по-забавно, мотивиращо, интерактивно и в крайна сметка и по-ефективно по отношение на формирането на нови знания, умения и компетенции в учениците.

Целите на курса са:

- Запознаване на студентите с основните понятия и информационни технологии и спецификата при използването им при географските изследвания;
- Овладяване на мултимедийните технологии и електронните платформи.
- Обучение за работа със специализирано програмно обезпечение.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни направления в обучението е използването на електронните учебници и електронните материали в обучението по география. Електронните учебници са основен компонент на реформата в образованието, базирана на технологиите. Те могат да бъдат използвани в традиционното обучение лице в лице, онлайн курс или масивен отворен онлайн курс. Компютърен анализ и обработка на визуални източници. Създаване на сайт. Библиографско търсене в Интернет.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват следните компоненти: въвеждане на нови знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи, затвърждаване на знанията чрез разнообразни дейности – представяне на самостоятелни проекти – индивидуално и в групи; работа с електронни учебници във виртуална среда. Студентите правят една контролна писмена работа и тестово изпитване през семестъра за овладяване на специфични понятия и самостоятелно разработен проект, който представят пред аудиторията. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията и изпълнение на поставени задачи.

ИНТЕРАКТИВНИ МЕТОДИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО ГЕОГРАФИЯ

ECTS кредити: 3

Семестър: V

Вид на курса: Лекции

Методическо ръководство:

Седмичен хорариум: 2л

Вид на изпита: писмен

Катедра ГЕООС,

Природо-математически факултет

Преподавател: гл.ас. д-р Надежда Николова

e-mail: nadejda_nikolova@abv.bg   nin@swu.bg

Катедра: “География, екология и опазване на околната среда”

Анотация:

Курсът Интерактивни методи в обучението по география е предназначен за изучаване в специалност „Педагогика на обучението по география и история“. Той отразява необходимостта от прилагането на интерактивните методи (ситуационни, дискуссионни, опитни) в съвременния етап на обучение, основаващи се на взаимодействието на студентите с учебната среда, която служи като област, в която се усвояват придобитите опитности. Интерактивните методи в обучението са едно от съвременните педагогически решения за модернизация и повишаване качеството на образованието. Те са онази част от репертоара на бъдещия учител, в която акцентът се поставя върху специално и целенасочено организирани ситуации и взаимодействия, в които учениците чрез преживяване и емоционална рефлексия (осъзнаване на своите чувства и емоции) придобиват различни знания и умения. Обучението чрез тях не е просто процес на акумулиране на учебна информация и усвояване на знания и умения, а учене в ситуация, в която нещо се преживява. Използването на интерактивни модели на обучение изискват моделиране на жизнени ситуации, използване на ролеви игри, съвместно решаване на даден проблем. Студентът тук е пълноправен участник в учебния процес и неговия опит служи за основен източник на учебно знание. Педагогът не дава готови знания, а подбужда участниците към самостоятелно търсене на решение. В сравнение с традиционното обучение при интерактивното обучение се променя взаимодействието между педагога и ученика: активността на педагога отстъпва място на активността на учащите се, неговата задача се свежда до създаване на условия за развитие на техните инициативи.

Целта на курса

Целта на обучението е не само да се предаде информация, но също и да се преобразуват студентите от пасивни получатели на чужди знания в активни конструктори на тяхното собствено и чуждото знание. Ключовата дума тук е диалога, с основни характеристики: активност, споделен опит, обратна връзка, рефлексия. Следствия: нови роли, нов подход към конструирането на учебния план и програми, специфична среда.

Съдържание на учебната дисциплина:

Форми и методи на интерактивно обучение: • Прилагане на интерактивни игри и симулации • Работа по двойки • Ротационни (сменни) тройки • Аквариум • Въртележка • Броуновско движение • Работа в малки групи • Мозъчна атака • Дърво с решения • Ролева (делова) игра • Дискусия • Дебати

Формиране на умения за проектиране и създаване на мултимедийни презентации чрез използване на разнообразни информационни обекти (текстове, снимки, рисунки, диаграми, таблици, видеоклипове, музикални файлове), за различни типове уроци в обучението. Представят се идеи за реализиране на интерактивност в обучението чрез използване на компютърни презентации.

Технология на обучението:

Лекциите включват следните компоненти: въвеждане в новите знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи, затвърждаване на знанията чрез разнообразни дейности – представяне на самостоятелни проекти – индивидуално и в групи.

Оценяването на постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба № 21 на МОН от 30.IX.2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити.

Студентите правят два теста по време на семестъра. Изисквания за допускане до изпит са общата оценка от текущия контрол (оценките от тестовете и изпълнението на поставените задачи) да е не по-ниска от среден 3.00.

През семестъра се извършва текущ контрол чрез решаване на тестове (Т) и разработване на курсова работа (К) или курсов проект (П). Изпитът се състои в защита на курсовата работа или курсовия проект.

Крайната оценка се формира като делът на текущия контрол от общата оценка е 40%, а на изпита - 60%, съгласно разработена и приета в катедра ГЕООС система за контрол и оценяване на студентите.

ИЗВЪНКЛАСНИ ФОРМИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГЕОГРАФИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природо математически факултет

Лектор: гл. ас. д-р Владимир Караджов

E-mail: karadzhov@swu.bg

Анотация:

Дисциплината дава възможност на студентите да овладеят методиката и технологиите за практическа подготовка и организация на извънкласни образователни дейности по география и икономика в училище.

Съдържание на учебната дисциплина:

Извънкласните дейности създават възможности за надграждане на знанията, уменията и компетентностите, за практическо прилагане на наученото, както и за изграждане и усъвършенстване на личностно-психологическия профил на младия човек. Чрез тях се „поощрява учебно-познавателната дейност, усъвършенстват се характеристиките, свързани с измерението на емоционалната интелигентност, развива се мисленето и се стимулира саморегулацията на личността. Създава се възможност за постигане на интегрирано знание, като акцентът се поставя върху решаването на проблем/и. Оптимизира се учебният процес, катализира се развитието на професионалната, личностната компетентност и емоционалната интелигентност на ученика.

Технология на обучението:

Лекционният курс акцентира върху методическите основи на организирането на извънкласни дейности в обучението по география. Студентите са стимулирани да измислят свои иновативни концепции, които се обсъждат с преподавателя и колегите от курса. Правят се практически постановки за проверка на теоретичните идеи.

Крайната оценка се формира от средноаритметичната стойност на текущата оценка и оценката от изпита.

ЕВРОПЕЙСКИЯТ МОДЕЛ НА ИСТОРИЧЕСКО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра История

Правно-исторически факултет

Лектор: Проф. д.н. Костадин Паев

E-mail: kostapaev@swu.bg

Анотация:

Интегрирането на България в европейските структури е свързано с цялостното преустройство на стопанския, политическия и културния живот на страната. Реформата на историческото образование на основата на нови критерии и изисквания е неотменна част от този процес. Подготовката на учителите по история обаче, все още не е достатъчно обвързана с проблемите на европейската интеграция. На преден план излязоха нови тематични направления и области – гражданското образование, историята на ежедневието, интеркултурните взаимодействия и т. н.

Този лекционен курс е включен в учебния план на студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история” като избираема дисциплина с хорариум от 30 учебни часа. Основното предназначение на курса е да запознае студентите с главните аспекти на европейската интеграция, с проблемите, възникващи в тази връзка пред историческото образование. Представена е само по-достъпната библиография на български език.

Съдържание на учебната дисциплина:

I. Евроинтеграцията и българското образование; Европейските стандарти и образователната реформа в България. Гражданското общество и обучението по евроинтеграция; II. Съветът на Европа и развитието на историческото образование до 90-те години на XX век; III. Историческото образование през 90-те години и началото на XXI век по пътя към обединена Европа; IV. Европейски традиции и практики в съставянето и издаването на учебниците по история; V. Европейски измерения на учебните програми по история; VI. Националната история в контекста на евроинтеграцията; VII. Нови перспективи пред европейската история; VIII. Методически алтернативи пред историческото образование

Технология на обучение и оценяване:

Обучението на студентите по дисциплината Евроинтеграцията и историческото образование се осъществява в две основни направления: аудиторна заетост – лекции и семинарни занятия; и самостоятелна работа – изготвяне на план-конспекти на уроци по история и писане на курсова работа.

По време на занятията през семестъра се извършва текущ контрол върху работата и активността на студентите чрез възлагане на конкретни задачи: разработка на план-конспекти на уроци по история (задължително) и писане на курсова работа (по желание). Оценяването се извършва по шестобалната система в зависимост от изпълнението на задачата както следва:

Отличен 6	– над 90%
Много добър 5	– 70% - 90 %
Добър 4	– 50% - 70%
Среден 3	– 30% - 50%
Слаб 2	– под 30%

Делът на текущия контрол от общата оценка е 50 %, като в нея основна тежест имат план-конспектите на уроци по история, а курсовата работа се задава на желаещите да повишат оценката си от текущия контрол.

Изпитната процедура включва писмен изпит по два въпроса от конспекта или тест върху цялото съдържание. Относителното тегло на изпитната оценка при формирането на крайната оценка е 50%.

МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ЧОВЕК И ОБЩЕСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: V

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природо математически факултет

Лектори:

Доц.д-р Нино Михайлов
Катедра Предучилищна и начална училищна педагогика
Факултет по педагогика
E-mail: nipemih@abv.bg,

Анотация:

Обучението по дисциплината запознава студентите със същността, научните основи и източниците на методиката, с учебното съдържание, целите и задачите на учебните предмети Човекът и обществото (III – IV клас). Изясняват се същността и особеностите на специфичните принципи и организационни форми, извеждат се изискванията към подготовката на учителя и необходимата учебна документация. Студентите усвояват знания за организацията и планирането на учебно-възпитателната работа и се разкриват възможностите на учебните предмети за изграждане на интегрални личностни качества и социализация на ученика. Изграждат се умения за работа на студентите в различни форми за организация на урочната и извънурочна дейност, използвайки богатството от изучени методи и похвати. Студентите се учат да диагностицират постигнатите резултати и да променят и оптимизират различни елементи от обучението.

Съдържание на учебната дисциплина:

Предмет, цел, задачи и източници на методиката – научни основи и приемственост; Специфични принципи и организационни форми на обучение – други изисквания и подходи; форми на организация на учебно-възпитателна работа – урочна, извънурочна и извънучилищна; цел, задачи, учебно съдържание и очаквани резултати по учебните предмети “Човекът и обществото в III – IV клас; развитие на интегрални личностни качества, светогледно, патриотично и екологично възпитание; учебен процес по Човекът и обществото – планиране и организация; реализиране на вътрешно-предметни и междупредметни връзки и интеграция на обучението.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението включва лекции с използване на съвременни евристични и дискуссионни методи и богато онагледяване и презентации, и допълващи ги в приложен план - практически упражнения (при възможност - наблюдение и изнасяне на уроци от студентите, с конферирание). Изпитната процедура включва писмен изпит с разработване на 2 въпроса от конспекта и устна защита на изложението. В крайната оценка се включва и оценката от текущия контрол, с тежест 50 % от крайната оценка. В извънаудиторната заетост е включено разработването на експозета, реферати, съдоклади или курсови работи по възлови проблеми на лекционните теми.

КЛИМАТОЛОГИЯ НА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 4**Седмичен хорариум:** 2л + 1пу**Форма за проверка на знанията:** текущ контрол и изпит **Вид на изпита:** писмен**Семестър:** VI**Методическо ръководство:**

Катедра География, екология и опазване на околната среда
Природоматематически факултет

Лектори: доц. д-р Емил Гачев,**email:**emil.gachev@swu.bg;**Анотация:**

Учебната дисциплина “Климатология на България” е избираем предмет, който запознава подробно студентите с климата на България – съвременен климат и обуславящите го фактори, климатични елементи, развитие на климата на нашите земи в миналото. Дисциплината се явява надграждане на знанията, придобити в базовия предмет

„Климатология и хидрология“. Тя дава основите на нужната подготовка за преподаване на материала по природна география на България в средните училища.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина “Климатология на България” има няколко тематични раздела. Първият от тях акцентува върху факторите за възникването на климата и за климатичното разнообразие на България. Вторият представлява подробен преглед на отделните климатични елементи, на логиката на тяхното естество и измерване, както и на многообразието на тяхната проява в пространството. Третият раздел е синтетичен – той включва обобщения на базата на покомпонентната характеристика на климата – климатично райониране, неблагоприятни климатични явления, развитие на климата и климатични промени.

В рамките на обучението по климатология на България се отделя и внимание на придобиването на практически умения. Студентите изготвят набор от климатични карти на България, на които са представено пространственото разпределение на главните климатични елементи. Изготвят се и климатограми на избрани станции от всяка климатична област.

Технология за обучение и оценяване

Обучението по дисциплината “Климатология на България” се извършва съгласно действащия учебен план на специалност „Педагогика на обучението по география и история“, ОКС “Бакалавър”.

Занятията се провеждат в учебна зала, където се дискутират теоретичните факти, процеси и явления. На упражненията се поставят практически задачи, които студентите изпълняват индивидуално.

Въз основа на резултатите от работата в упражненията се поставя оценка за текущ контрол. До изпит се допускат студентите, получили оценка най-малко Среден 3.

Изпитната процедура включва писмен изпит след предварително раздаден конспект. Всеки студент разработва индивидуално материал по два въпроса от конспекта. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 65%.

ХИДРОЛОГИЯ НА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л + 1пу

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит   **Вид на изпита: писмен**

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природоматематически факултет

Лектори: доц. д-р Емил Гачев

e-mail:

emil.gachev@swu.bg;

Анотация:

Учебната дисциплина “Хидрология на България” е избираем предмет, който запознава подробно студентите с водите на България – фактори за формиране на водите, видове води – подземни, речни, езерни, териториални води на страната ни в Черно море. Третират се проблеми, свързани с водните ресурси и тяхното опазване и управление. Дисциплината се явява надграждане на знанията, придобити в базовия предмет „Климатология и хидрология“. Тя дава основите на нужната подготовка за преподаване на материала по природна география на България в средните училища.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина “Хидрология на България” има няколко тематични раздела. Първият от тях акцентува върху факторите за формирането на водното богатство в нашата страна и за хидроложкото разнообразие на България. Вторият поставя специален акцент върху речните води – хидрография, хидрометрия, анализ на речния режим, формиране на

оттока, хидроложко райониране. Третият раздел е посветен на подземните води – видове подземни води – грунтови, пукнатинни, минерални, карстови. Четвъртият раздел е посветен на езерата – фактори за образуване, видове езера, преглед на по-важните езера в България. Петият раздел разглежда теми от хидрологията на Черно море – движения и качества на морската вода, термична, химическа стратификация и др. Шестият раздел третира проблема за водните ресурси, тяхното използване и опазване, както и оценка на риска от опасни хидроложки явления.

В рамките на обучението по хидрология на България се отделя и внимание на придобиването на практически умения. Студентите изготвят набор от карти на водите в България, на които са представено пространственото разпределение на главните типове води. Изготвят се и хидрограми на избрани станции от всяка хидроложка област.

Технология за обучение и оценяване

Обучението по дисциплината “Хидрология на България” се извършва съгласно действащия учебен план на специалност „Педагогика на обучението по география и история“, ОКС “Бакалавър”.

Занятията се провеждат в учебна зала, където се дискутират теоретичните факти, процеси и явления. На упражненията се поставят практически задачи, които студентите изпълняват индивидуално.

Въз основа на резултатите от работата в упражненията се поставя оценка за текущ контрол. До изпит се допускат студентите, получили оценка най-малко Среден 3.

Изпитната процедура включва писмен изпит след предварително раздаден конспект. Всеки студент разработва индивидуално материал по два въпроса от конспекта. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 65%.

ГЕОМОРФОЛОГИЯ НА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л + 1у

Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит   **Вид на изпита: писмен**

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра География, екология и опазване на околната среда

Природоматематически факултет

Лектори: доц. д-р Красимир Стоянов

e-mail: krasi_sto@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина „Геоморфология на България” има за цел да запознае студентите от специалност „Педагогика на обучението по география и история“ с произхода, еволюцията и процесите на формиране на земния релеф на територията на страната. Дисциплината е непосредствено свързана с общата геоморфология, изучавана през първи семестър на учебния план, както и с геологията, геодезията, топографията, археологията, почвознанието.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс е структуриран в две части. В първата част са разгледани факторите и особеностите при формирането на релефа в страната и са характеризирани отделните типове релеф. Във втора част са залегнали някои теоретични и методологични въпроси, относно геоморфоложката подялба на страната, като са разгледани различни районираня.

Втората част е регионална подялба на територията на България, в която са разгледани отделните зони и области. Особено място е отделено на различните типове тектонски структури и на характеристика на екзогенните процеси. Екзогенните процеси се наблюдават повсеместно, те са най-динамични и лесно реагират на намесата на човека.

В часовете за упражнения е отделено внимание на усвояването на основни

практически умения за теренни и лабораторни геоложки и геоморфоложки изследвания. Специално внимание е обърнато на работата с геоложки компас, полево определяне на основните видове скали и минерали, откриване и определяне на тектонски обусловени релефни форми, барометрично нивелиране и др. дейности, описани в издаденото за целта ръководство. Студентите придобиват знания и в изработване и анализ на геолого-геоморфоложки профили на релефа, морфоометрия на релефа и др.

Препоръчително е провеждането на едномесечни или няколко дневни полеви екскурзии за непосредствено наблюдение на геоложките и геоморфоложките обекти - Стобски пирамиди, вулкана Кожух, Седемте езера в Рила, Искърски пролом, Белоградчишки скали, Родопите, Пирин, долините на Струма и Места, Влахина планина и др. За тази цел се използват издадените геоложки пътеводители.

Технология за обучение и оценяване:

Обучението по дисциплината "Геоморфология" се извършва съгласно действащия учебен план на специалност „Педагогика на обучението по география и история“, ОКС "Бакалавър". В курса на обучението по дисциплината студентите разработват по един реферат или презентация върху геоморфоложки проблеми на България.

Изпитната процедура включва тест или писмен изпит след предварително раздаден конспект. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%.

СРЕДНОВЕКОВНИ БАЛКАНИ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма за проверка на знанията: текуща оценка

Вид на изпита: писмен

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра История

Правно-исторически Факултет

Лектор:

гл. ас. д-р Янко Митков Христов,

e-mail: ishristov@abv.bg

Анотация:

Курсът има за цел да запознае студентите с теоретичните постановки относно особеностите в развитието на обществата на Балканския полуостров през Средновековието. Акцентира се на значимите процеси и явления и влиянието им върху етно-демографския облик, военно-политическите реалности, материалната и духовната култура през периода V - XV век. Паралелно с това се търси мястото на средновековните балкански общества с общото развитие на Стария континент през разглежданата епоха.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът се състои от пет големи теми: Епоха на нашествия и промени; Византия и ранносредновековните Балкани; Периодът от началото на X до последните десетилетия на XII век; Политическата фрагментация на полуострова през Късното Средновековие и опитите за преодоляването ѝ; Османско завоевание. Посредство тях студентите добиват представа за специфичното и общото в развитие и средновековните общества на Балканите.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се провежда под формата на лекции и семинарни. След въвеждане на нова информация, в хода на аудиторната работа се обсъждат и интерпретират исторически извори, провеждат се дискусии, представят се и се анализират самостоятелно изпълнените задачи, затвърждаване на знанията се постига чрез разнообразни дейности - обобщение и преговор, групови задачи, работа върху текстове и самостоятелни занимания в библиотека. Студентите правят един задължителен тест и една теоретична разработка през семестъра. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията, изпълнение на поставени задачи.

ИСТОРИЧЕСКО КРАЕЗНАНИЕ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен изпит

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра „История“

Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Мирослава Стоилова Георгиева, катедра „История“

E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:

Настоящият специализиран курс цели да осигури добра подготовка в областта на историческото краезнание. Част от занятията се провеждат в музеи, библиотеки и други културни институти, развиващи краезнанието, което дава възможност за по-голяма ангажираност и активност на студентите в учебния процес. В практическо отношение студентите ще имат възможност да се запознаят с особеностите на краеведското проучване предимно на основата на дейността на регионалните библиотеки и музеи в Югозападна България.

Съдържание на учебната дисциплина:

В програмата се разглеждат теоретико-методологичните аспекти на краезнанието, неговата поява и развитие, както и съвременното състояние на краеведските проучвания. Проследяват се видовете краеведски изследвания, като се акцентира на историческото краеведско проучване. Разглеждат се основните изисквания за изготвяне на краеведска публикация и видовете краеведски библиографии.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез лекции и самостоятелна работа. Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и пряко ангажиране на студентите в учебния процес чрез занятия музеи, библиотеки и други културни институти, което дава възможност за практическо запознаване с особеностите на краеведската дейност.

Текущият контрол включва 2 писмени разработки/презентации и 1 контролна работа/тест. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 1:1 в случай, че всяка една от оценките е минимум среден 3.

АУДИО-ВИЗУАЛНИ ДОКУМЕНТИ И АРХИВИ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма на проверка на знанията: текущи тестове и реферати **Вид на изпита:** писмен

Семестър: VI

Методическо ръководство:

Катедра ГЕООС, История

Правно-исторически факултет, Природо-математически факултет

Лектори:

доц. д-р Марияна Пискова, Катедра История

e-mail: piskova@swu.bg

Анотация:

В информационното общество създаването, опазването и разпространяването информация във визуална и звукова форма има превес над традиционната текстова и писмена. В курса се представят аудиовизуалните документи, създадени не само с технологии от 19 век и архивите, в които те са опазени, но и възможностите за тяхното съхранение и използване със съвременните компютърни технологии. В цялост чрез лекционния курс се изгражда представа за теоретичните и приложни аспекти на архивирането на аудиовизуалните документи. Като част от обучението се предвиждат посещения на специализираните архиви на БНТ, БНР, Националната филмотека.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът представя българския модел и чуждестранните системи на архивиране на аудиовизуалните документи. Специфичните особености, обуславящи по-различния архивен статут на тези документи се разкриват в съпоставка в традиционните писмени документи на хартиени носители. Определят се нормативно-методическите изисквания и редът за приемане, организиране и използване на аудиовизуалните документи в държавните архиви и в специализирани институции. Сравняват се условията за достъп до документите в различните архиви. В сравнителен план се представят различията в аудиовизуалните документи, които обуславят необходимостта от различни методически подходи, средства и условия за тяхното съхранение, обработване и използване. Специално внимание се отделя на институциите, в които се съхраняват и предоставят за използване аудиовизуалните документи – държавни архиви, специализирани институции, музеи, библиотеки и др.

Технология на обучението:

Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори, звукозаписи в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение на сравнителния анализ на традиционните и нетрадиционни документи и различни методически правила за обработване, съхранение и особености при достъпа и използването им.

Общият брой кредити на учебната дисциплина е 3. Те се равняват на 30 условни единици, от които 15 от аудиторна заетост и 15 от самостоятелна работа. Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа. Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол.

ЛАНДШАФТНО-ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ НА БЪЛГАРИЯ**ECTS кредити: 4**

Форма за проверка на знанията: текуща оценка и изпит

Седмичен хорариум: 2л+1пу**Вид на изпита: писмен****Семестър: VII****Методическо ръководство:**

Катедра ГЕООС, Природо-математически факултет

Лектори:

доц. д-р Иван Дреновски, гл.ас. д-р Надежда Николова,

Катедра ГЕООС E-mail: idri@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “Ландшафтно-екологични проблеми на България” се изучава от студентите в специалност “География и история” с цел надграждането на основни теоретични знания за строежа на ландшафтите, като единно взаимосвързано цяло в резултат на съчетанието на всички природни компоненти на определена територия. Изяснява се характерът и насочеността на връзките между отделните компоненти на природната среда с

цел проследяване на последователността на измененията в нея в резултат на антропогенното въздействие. Освен, че надграждат теоретичните си знания студентите се запознават и с най-острите и наболели ландшафтно-екологични проблеми в отделните региони на нашата страна. В преобладаващата част от случаите те са свързани с предишни или съвременни замърсявания или увреждания на околната среда, в резултат на различните промишлени дейности като добив и флотация на полезни изкопаеми, развитие на металургична, химическа или други видове промишленост. В по-ограничена степен строителството, транспорта, земеделието и туризма също могат да доведат до възникването на сериозни конфликтни ситуации, свързани с опазването на околната среда и биоразнообразието.

Съдържание на учебната дисциплина:

Установяването на устойчивостта на природните компоненти спрямо различните видове антропогенно въздействие дава възможност за предприемане на мерки по ограничаване на негативните изменения на ландшафтите и на проявите и последствията от някои неблагоприятни процеси в природата. Придобитите знания имат практическо приложение при планирането на рационалното използване на природните ресурси, оценката на въздействието върху околната среда, териториално-селищното и ландшафтно-устройственото планиране. Акцентира се върху връзката между икономическото развитие на отделните региони и състоянието на опазването на околната среда в тях. Изяснява се природноресурсния потенциал на регионите, историята на стопанското им усвояване, както и степента и тенденциите на антропогенно изменение. На практическите занятия студентите изграждат и усъвършенстват умения за събиране на информация от различни източници, за нейния анализ и синтез, сравняване и интерпретация, за работа в екип.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез 30 часа лекции, 15 часа практически упражнения и 80 часа за самостоятелна работа. Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и платформа за електронно обучение.

Текущият контрол включва оценка на изготвени картосхеми, на една писмена разработка/презентация и на един семестриален тест. До изпит се допускат само студентите получили оценка минимум Среден 3 от текущия контрол. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и представянето на изпита в съотношение 40:60.

РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 4

Семестър: VII

Вид на курса: Лекции и упражнения (практически)

Методическо ръководство:

Катедра *ГЕООС*,

Природо-математически факултет

Преподаватели: гл.ас. д-р Владимир Караджов

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Вид на изпита: писмен

e-mail: karadzhov@swu.bg

Катедра: “География, екология и опазване на околната среда”

Анотация:

Статут на дисциплината в учебния план: Избираема дисциплина от учебния план на специалност “География и история”. Лекционният курс “Регионално развитие и регионална политика на България” запознава студентите с научно-теоретичните постановки на регионалната политика и планиране у нас. Макроструктурата на лекционния курс включва три раздела.

Първият раздел е посветен на предмета, задачите и целите на регионалното планиране и политика, на методическите аспекти и програмирането на основата на Закона за регионално развитие и основните документи на национално ниво.

Вторият раздел обединява теми съгласно законодателството в страната за развитие на

регионалната политика в Р. България на различните йерархични равнища.

Третият раздел е ориентиран към SWOT-анализа, писането и управлението на проекти и социално –икономическото партньорство.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дисциплината „Регионално развитие и регионална политика на България” има за цел да даде основни знания в тази област на студентите и да осигури научна и практическа подготовка и компетентност за тяхното участие в регионални изследвания и прогнозни разработки, както и в програми за управление на територията по европейски проекти.

С практическите упражнения се цели затвърждаване на придобитите познания и разширяване експериментални знания и умения за работа в съвременна практика и наука.

Приложното значение на лекционния курс “Регионално развитие и регионална политика на България” се състои в осигуряването на научната подготовка и компетентност на студентите при управлението, организирането и планирането на цялостната дейност в административно-териториалните единици по регионално развитие и провеждането на съответната политика

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез 30 часа лекции, 15 часа практически упражнения и 80 часа за самостоятелна работа. Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение.

Текущият контрол включва оценка на изготвени картосхеми, на една писмена разработка/презентация и на един семестриален тест. До изпит се допускат само студентите получили оценка минимум Среден 3 от текущия контрол. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и представянето на изпита в съотношение 40:60.

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ В БЪЛГАРИЯ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Природо-математически факултет,

Катедра „География, екология и опазване на околната среда“

Лектори: доц. д-р инж. Константин Тюфекчиев, e-mail: konstantinat@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “Защитени територии в България” е сравнително нова научна дисциплина, която отделя основно внимание на теоретичните и практически проблеми на консервацията като актуален метод в съвременната природозащита. Тя обобщава чуждата и нашата теория и практика в опазването на основните компоненти на обкръжаващата ни природна среда (литосфера, почви, води, атмосферен въздух, растителен и животински свят). Разглеждат се теоретичните и историческите предпоставки за създаването на защитени природни територии (ЗПТ), международното сътрудничество в областта на консервационната природозащита и положителните световни тенденции в развитието ѝ. Включени са и въпросите за класификацията на защитените природни територии и обекти (ЗПТО), за природозащитните режими, възприети в световната практика, за устройството на ЗПТ, които са обект на екологично обучение и туризъм. Подробно се разглеждат ЗПТО в България, техния природозащитен статут, териториално разпределение и ландшафтна същност.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дисциплината е разделена на три части. В първата се разглеждат теоретичните основи на консервационната природозащита, включващо определения, цели, задачи и методи. В нея са включени и функции, класификация и природозащитни режими в защитените територии.

Втората част обхваща подробната характеристика на защитените природни територии и обекти в България. В третата част е обърнато внимание на устройството и управлението на ЗПТ и възможностите за използването им в природозащитното обучение и възпитание.

Технология на обучението и оценяване:

Курса на обучение по учебната дисциплина включва теоретична подготовка на основата на лекционен курс по основни теми от съдържанието на учебната програма, съчетан с дискутирана самостоятелна подготовка на студентите по важни теми от курса и практически упражнения за конкретизиране на познанията на студентите на практическо равнище. По време на упражненията се работи с реални обекти, модели и данни на изследване, образци на изследователски методи, като се използват интерактивни методи на обучение. Част от темите се разработват извънаудиторно – в естествена природна среда върху терени на защитени природни територии и територии експлоатирани от човека.

Усвояването на учебното съдържание се подпомага от използването на нагледни материали (табла, презентации, печатни копия, софтуер) и технически средства (компютър, мултимедия и др.).

Извънаудиторната подготовка на студентите е свързана основно с работа на терен, в библиотека, интернет, индивидуални и групови консултации, с цел теоретична подготовка за упражненията, придобиване на знания за текущия контрол и изпита.

През семестъра се извършва периодичен контрол чрез възлагане на реферат и разработка и защита на презентация. Критерий за оценяване е степента на изпълнение на задачите, като се отчитат: равнищата на компетентност, аналитичност, разбиране.

Оценяването се извършва по шестобалната система в зависимост от изпълнението на задачата както следва:

Отличен 6	– над 89%
Много добър 5	– 70% -89 %
Добър 4	– 45% -69%
Среден 3	– 30% -44%
Слаб 2	– под 30%

Делът на текущия контрол от общата оценка е 40%. При получени оценки над много добър студентите се освобождават от втора част.

Изпитната процедура включва тест или писмен изпит по една тема от първи, втори и трети раздел от съдържанието на учебната дисциплина след предварително раздаден конспект. Относителното тегло на изпита от общата оценка е 60%. Оценяването се извършва по шестобалната оценъчна скала, съгласно ЗВО и Наредба № 21 на МОН / 30.09.2004 г.

Кредити се присъждат само ако общата оценка е равна или е по-висока от Среден 3, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

ИЗТОЧНА ЕВРОПА СЛЕД ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедри: „География, екология и опазване на околната среда“ и „История“

Природо-математически факултет и Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История“

e-mail: velevad@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина се изучава като избираема в специалност “География и история” с цел получаването на солидни познания за развитието на Източна Европа след

Втората световна война, което ще даде възможност студентите да се ориентират за мястото на региона на Стария континент, да се запознаят с дейността на видни представители на политическия и интелектуалния елит, както и с основните документи за периода.

Лекционният курс проследява еволюцията на политическата система от авторитаризъм към демокрация. Внимание се обръща на насилственото налагане на чужд модел на управление след 1945 г.; на събитията от 1956 г.; на „Прахката пролет“ като последен опит за демократизиране на „реалния социализъм“; на възникването и дейността на независимия профсъюз „Солидарност“ в Полша; на „нежните революции“, резултат от постепенното преодоляване на атомизацията на обществото. Курсът предвижда работа с документи, реферирание на статии и др., даваща възможност на бъдещите специалисти по география и история да усъвършенстват познанията си в областта на политическата терминология. За по-доброто осмисляне на събитията и като илюстрация на разглежданите теми се използват снимков материал, компютърни презентации и учебни филми.

Съдържание на учебната дисциплина:

Крайт на Втората световна война и съдбата на Източна Европа. Начало на студената война; „Народната демокрация“ в Източна Европа (1945-1949) и налагането на системата от съветски тип; Източноевропейските държави „в сянката на сталинизма“ (1948-1953); 1956 – годината на прелома; Унгарската революция от 1956 г. и последиците от нея; „Прахката пролет“ и „нормализацията“ в Чехословакия; Развитие на Полша през 60-те и 70-те години на XX в.; Зараждане на опозиционните движения в Източна Европа; Създаването на „Солидарност“ и военното положение в Полша; ГДР през 50-те-80-те години на XX век; Влиянието на съветската „перестройка“ върху развитието на източноевропейските държави; Либерализиране на режимите в Полша и Унгария през втората половина на 80-те години на XX в.; Рухването на „реалния социализъм“ в Източна Европа; Източноевропейските държави по пътя към Европейския съюз.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 мултимедийна презентация по избрана тема. В деня на изпита студентите писмено разработват един въпрос от конспекта.

МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ В ГЛОБАЛНИЯ СВЯТ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедри: „География, екология и опазване на околната среда“ и „История“

Природо-математически факултет и Правно-исторически факултет

Лектори:

гл. ас. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История“

e-mail: velevad@swu.bg

МУЛТИМЕДИЯТА В ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л.

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: VII

Методическо ръководство:

Катедра: География, екология и опазване на околната среда

Природо-математически факултет

Лектор:

гл. ас. д-р Нурие Муратова
кат. Българска история и архивистика

Анотация:

Лекционният курс има за цел да запознае студентите с основните мултимедийни технологии, приложими в исторически и други хуманитарни изследвания.

Целта на курса е студентите да усвоят знания за съвременните компютърни технологии, които да използват в обработката на източниковата информация в качеството на ползвателско ниво – знания за компютърните технологии и умение да ги използват в бъдещата си реализация като историци.

Целите на курса са:

- Запознаване на студентите с основните понятия и информационни технологии и спецификата при използването им при историческите изследвания;
- Овладяване на мултимедийните технологии (отнесено към съхраняването и анализа на данните от историческите източници).
- Обучение за работа със специализирано програмно обезпечение.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни направления в използването на компютърните технологии в историческите изследвания. Компютъризиран анализ на описателни източници. Обработка на структурирани масови източници. Сканиране и оптично разпознаване на текст – OCR – технологии; Обработка на графична и растрена информация Компютърен анализ и обработка на визуални източници. Основи на настолните системи за предпечат Запознаване с технологията бази данни, видове бази данни, СУБД и приложението им в историческите изследвания. Методи за търсене на историческа информация в световната информационна мрежа. Създаване на сайт. Информатизация на архиви, музеи и библиотеки. Библиографско търсене в Интернет. Работа с генеалогичен софтуер.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват следните компоненти: въвеждане на нови знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи, затвърждаване на знанията чрез разнообразни дейности – представяне на самостоятелни проекти – индивидуално и в групи; работа с конкретни исторически източници. Студентите правят една контролна писмена работа и тестово изпитване през семестъра за овладяване на специфични понятия и самостоятелно разработен проект, който представят пред аудиторията. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията и изпълнение на поставени задачи.

ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ**ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО В ОБУЧЕНИЕТО ПО ГЕОГРАФИЯ
(факултативна)****ECTS кредити:****Форма за проверка на знанията:** изпит**Семестър:****Методическо ръководство:**

Катедра ГЕООС

Природо-математически факултет

Лектор: доц. д-р Иван Дреновски, e-mail: idri@swu.bg**Седмичен хорариум:** 1л**Вид на изпита:** писмен**Анотация:**

Учебната дисциплина "Природно и културно наследство в обучението по география" има за цел да запознае студентите с огромните възможности за използването на природни и исторически забележителности за атрактивно преподаване по география и икономика.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въз основа на детайлен анализ на учебното съдържание по предмета в прогимназиалния и гимназиалния етап се открояват подходящи тематични ядра и отделни теми за приложение на горепосочения подход. Най-подходящи в това отношение са темите от учебните програми по география и икономика за 7 и 10 клас, посветени на географията на България. Редица теми от учебното съдържание за 8 и 9 клас, свързани с геосферите на Земята или отделни стопански отрасли, също предлагат благоприятни възможности за онагледяване на изучаваните явления и процеси чрез обекти на природното и културното наследство. Студентите следва да усвоят умения за изготвяне на презентации, в които да използват ярки и запомнящи се примери на природни и социално-икономически обекти, подпомагащи възприемането и усвояването на учебния материал. Предлага се алгоритъм за организиране и провеждане на едnodневни или многодневни екскурзии, както и на зелени училища, които са възможни начини за повишаване на ученическия интерес към учебния предмет.

Технология на обучението и оценяване:

Част от лекционния материал е подготвен на Power point презентации и се представя с мултимедиен проектор. Процесът на преподаване е свързан и с използване на други средства за онагледяване – карти, графични изображения, снимков материал, печатни и копирни материали.

Оценяването на постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба № 21 на МОН от 30.IX.2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити. През семестъра се извършва периодичен контрол чрез изготвяне на презентации, участие в учебна екскурзия и провеждане на тестове. Окончателната оценка се формира 40% от оценката на периодичния контрол и 60% от оценката на семестриалния изпит, съгласно разработената и приетата в катедра ГЕООС система за контрол на знанията и уменията на студентите.

ГЕОГРАФИЯ НА ТУРИЗМА

ECTS кредити:

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър:

Методическо ръководство:

Катедра ГЕООС

Природо-математически факултет

Лектор: доц. д-р Емилия Патарчанова,

Седмичен хорариум: 1л

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина "География на туризма" е факултативна за студентите от специалност "ПОГИ". Основната цел на учебната дисциплина е да даде базисни знания за същността и научно-теоретичните основи на туризма като икономически отрасъл на третичния сектор. Акцентира се на предпоставките за възникването и развитието му, на особеностите му и превръщането му в масово явление в обществото. Разглежда се съвременното състояние на отрасъла в Европа и България. Дисциплината повишава компетентностите на студентите по теоретични и практически въпроси, свързани с един от най-динамично развиващите се и значими отрасли на световната икономика. На по-ниските нива – национално и локално - значението му нараства, защото именно туризма често определя икономическия профил на малките общини в България и приходите от туристическа дейност са ключови за местните общински бюджети и във връзка със заетостта и доходите на местното население.

Съдържание на учебната дисциплина:

Пътешествията и туризмът като резултат от общественото развитие. Пътешествия в античността и през Ренесанса; Основни фактори на туризма .Генетични фактори. Реализационни фактори; Рекреационно- туристически ресурси. Природни и антропогенни туристически ресурси; Основни видове туризъм. Критерии за класификация, специфични особености и развитие; Характерни особености на алтернативните форми на туризъм; Материална база на туризма; Развитие на туризма в България

Технология на обучението и оценяването:

Лекционният курс се предхожда от предварително планиране на всяка лекция, и определяне на тема, връзки между предходната и новата лекция, връзки с други дисциплинарни области, въведение, план, изложение, дискусия и обобщение. Лекционният материал е разработен на Power point и се представя с мултимедия. Процесът на преподаване на лекционния материал е свързан и с използване на средства за онагледяване – карти, графични изображения, снимков материал, рекламни материали. В курса на обучението по дисциплината студентите разработват реферат по предварително определени теми, свързани с обучението по тази дисциплина.

Извънаудиторната подготовка на студентите е свързана основно с работа в библиотека, интернет, индивидуални и групови консултации, с цел теоретична подготовка за упражненията, усвояване на терминологичния апарат, придобиване на знания за изготвяне на рефератите и презентациите, за текущия контрол и изпита.

През семестъра се извършва периодичен контрол чрез възлагане на реферат. Включва се и теренна практика.

Критерий за оценяване е степента на изпълнение на задачите като се отчитат: равнищата на компетентност, аналитичност, разбиране.

Оценяването се извършва по шестобалната система в зависимост от изпълнението на задачата както следва:

Отличен 6	– над 89%
Много добър 5	– 70% -89 %
Добър 4	– 45% -69%
Среден 3	– 30% -44%
Слаб 2	– под 30%

Разработените реферати се защитават пред останалите студенти. В оценяването им участват и останалите студенти.

Делът на текущия контрол от общата оценка е 80%.